

บทความวิจัย

เรื่องกระบวนการสร้างวีรบุรุษโฮจิมินท์

โดย

นางสาวไอยเรศ ศรีจันทร์นิล

รหัสนักศึกษา 05600785

เสนอ

อาจารย์คมกฤษ อยู่เต็กเค่ง

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา

เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ชื่อบทความวิจัย	กระบวนการสร้างวีรบุรุษโฮจิมินห์
ผู้เขียน	นางสาว ไอยเรศ ศรีจันทร์นิล
อาจารย์ที่ปรึกษาบทความวิจัย	อาจารย์ คมกฤษ อู่เต็กเค่ง
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2563
คำสำคัญ	โฮจิมินห์, พรรคคอมมิวนิสต์, เวียดนาม

บทคัดย่อ

บทความวิจัย "กระบวนการสร้างวีรบุรุษโฮจิมินห์" นี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการสร้างวีรบุรุษโฮจิมินห์ รวมถึงความเปลี่ยนแปลงให้ประธานาธิบดีโฮจิมินห์กลายเป็นสิ่งเคารพบูชาในประเทศเวียดนาม และ ศึกษากระบวนการหรือปัจจัยใดที่ก่อให้เกิดการสร้างวีรบุรุษโฮจิมินห์ขึ้นมา โดยการศึกษาได้วิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์ทั้งหนังสือ บทความทางวิชาการ สื่ออิเล็กทรอนิกส์และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เอกสารบนฐานข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ผลการวิจัยโดยจากการศึกษากระบวนการสร้างวีรบุรุษโฮจิมินห์พบว่า กระบวนการสร้างโฮจิมินห์เกิดจากทางรัฐบาลพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามได้พยายามใช้ประโยชน์จากภาพลักษณ์ของโฮจิมินห์เพื่อสร้างความชอบธรรมทางการเมืองให้แก่พรรคของตนเองและเพื่อให้ดำเนินนโยบายต่าง ๆ ต่อไปได้จึงต้องสร้างภาพลักษณ์โฮจิมินห์ให้อยู่คู่กับสังคมและกลายเป็นสิ่งเคารพบูชาเพื่อให้คนในสังคมปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของพรรคคอมมิวนิสต์

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยเรื่องกระบวนการสร้างวีรบุรุษโฮจิมินห์เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 450 112 การศึกษาเอกเทศ (Independent Study)

บทความวิจัยชิ้นนี้สามารถสำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับการกรุณาอย่างสูงจากอาจารย์คมกฤษ อยู่เต็กค่าง ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษา ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง จนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณอาจารย์อย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอขอบคุณครอบครัว นายศิริชัย ศรีจันทร์นิล ที่ช่วยจัดหน้ากระดาษ และเพื่อน ๆ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ตลอดจนให้กำลังใจ ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ หากมีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดประการใด ข้าพเจ้าก็ขออภัยไว้ ณ ที่นี้

ไอยเรศ ศรีจันทร์นิล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	
กิตติกรรมประกาศ	
สารบัญ	
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 เอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประธานาธิบดีโฮจิมินห์	4
2.2 เอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดกระบวนการสร้างวีรบุรุษโฮจิมินห์	7
บทที่ 3 ผลการวิจัย	11
3.1 ความเปลี่ยนแปลงโฮจิมินห์กลายเป็นสิ่งเคารพบูชาในเวียดนาม	11
3.2 ศึกษากระบวนการหรือปัจจัยใดที่ทำให้เกิดการสร้างวีรบุรุษ	16
บทที่ 4 สรุป	21
บรรณานุกรม	22

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

โฮจิมินห์ เป็นชื่อจัดตั้งใหม่ของนักปฏิวัติชาวเวียดนามที่มีชื่อเสียงเรียงนามว่าเป็นคอมมิวนิสต์ชนชั้นนำหรือพวกชาตินิยมหัวรุนแรง แต่ถ้าดูจากบทบาทในฐานะผู้นำหรือการปลดแอกประเทศชาติและบ้านเมืองของตนเองให้เป็นเอกราช เขาถือว่าเป็นผู้นำคนสำคัญที่เต็มเปี่ยมไปด้วยบารมี เขาเห็นถึงความสำคัญในการปฏิวัติบ้านเมือง เนื่องจากการปกครองที่ฝรั่งเศสปกครองนั้นถือได้ว่าไร้มนุษยธรรมอย่างยิ่งกับชาวเวียดนาม ผู้คนล้มตายจากความอดอยาก ถูกขูดรีดภาษีอย่างไม่เป็นธรรม เห็นถึงความเหลื่อมล้ำที่ชัดเจน ฝรั่งเศสได้นำเอาเวียดนามเข้าผูกขาดกับตลาดโลกเน้นการผลิตเพื่อการส่งออกเพียงอย่างเดียว ทำให้เกิดการต่อต้านลัทธิทุนนิยมเกิดขึ้น

ด้วยจิตใจที่รักชาติทำให้เขาเริ่มออกเดินทางศึกษานอกประเทศเพื่อที่จะนำแบบอย่างจากประเทศอาณานิคมของตนกลับมาปฏิวัติภูมิลำเนา ในช่วงสงครามโลกครั้งที่หนึ่งได้เกิดการปฏิวัติครั้งใหญ่ในรัสเซีย โดยมี เลนินเป็นผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์ เป็นการปฏิวัติจากชนชั้นกรรมกรสู่ชนชั้นบนทำให้เขาเริ่มศึกษาค้นคว้าลัทธิมาร์กซ์และเลนินอย่างจริงจัง แต่ในยุคนั้นเองก็มีได้มีแค่ โฮจิมินห์เพียงผู้เดียวที่เป็นนักปฏิวัติภูมิลำเนา โดยมีทั้งฟานบอยเจา ฟานจูดรินห์และคนอื่น ๆ ก็ถือเป็นนักปฏิวัติคนสำคัญแต่ก็ได้ถูกเพื่อร่วมชาติกันเองหักหลังเพื่อกำจัดคู่แข่งทางการเมือง นักศึกษาหนุ่มที่มีอุดมการณ์ชาตินิยมอย่างแรกกล้าได้จัดตั้งสมาคมฟื้นฟูเวียดนามขึ้น ฟานบอยเจา ได้รับการสนับสนุนทั้งด้านการเมืองและทางด้านเงินทุนจากผู้นำการเมืองในจีนและญี่ปุ่นทำให้ขบวนการของเขาเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ แต่มาเสียทีให้กับเพื่อนร่วมชาติอย่างไม่ทันระวังหลังในเดือนมิถุนายน 1925 เหววี่ยน อาย ก๊วก หรือชื่อเดิมก่อนที่จะเปลี่ยนใหม่ว่า “โฮจิมินห์” ในภายหลังเขาได้ชักชวนฟานบอยเจาให้ไปปราศรัยที่เชียงไฮ้ แต่พอถึงสถานที่ฟานบอยเจากลับพังก้าวอยู่ในเขตสัมปทานของฝรั่งเศสตั้งนั้นจากที่เขาจะได้มีโอกาสไปปราศรัยกลับถูกจับกุมตัวโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจของฝรั่งเศส ดังนั้นทำให้ฟานบอยเจารู้ทันทีว่าเขาถูกหลอกให้ไปถูกจับกุมที่เชียงไฮ้เป็นแผนการต้อนหมูเข้าเล้าของ เหววี่ยน อาย ก๊วก โดยเป็นแผนการทรยศของคอมมิวนิสต์ต่อขบวนการชาตินิยม (เสรี น้อยบัวทิพย์, 2539, หน้า53) และแผนทรยศหักหลังนี้มีได้มีแค่ฟานบอยเจาผู้เดียวที่โดนกระทำ ยังมีนักชาตินิยมรายอื่นๆอีกด้วยที่โดน หลังจากที่ได้ขจัดคู่แข่งทางการเมืองคนสำคัญสำเร็จแล้วนั้น โฮจิมินห์ได้จัดตั้ง พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม เสนอแนวทางและอุดมการณ์ที่ชัดเจน มีนโยบายต่าง ๆ มุ่งเน้นการแก้ปัญหาของชาวนาที่เป็นแรงกำลังสำคัญของประเทศ โฮจิมินห์เข้าใจสังคม วัฒนธรรม และปรารถนาอันแรงกล้าของชาวเวียดนามเป็นอย่างดี เขาจึงดัดแปลงทฤษฎีของมาร์กซ์และเลนิน มาประยุกต์ใช้และอธิบายให้ชาวนาได้เข้าใจง่ายขึ้นยึดหลักการปฏิบัติตนตามลัทธิขงจื้อ และได้ทำการใช้บทเพลงพื้นบ้านมาเป็นเครื่องปลุกใจ มุ่งเน้น

เนื้อหาสอดแทรกกระทบทจิตใจของชาวเวียดนาม กระตุ้นจิตสำนึกความรักชาติและความต้องการกู้เอกราชมากขึ้น หลังจากที่เขาได้ปลุกระดมประชาชนทุกคนได้สำเร็จเขาเริ่มทำการปฏิวัติไปพร้อมกับชาวนาจนในที่สุดได้เข้ายึดครองที่อันนัมและตั้งเกีย

ในที่สุดวันที่ประกาศอิสรภาพก็มาถึง วันที่ 2 กันยายน 1945 การเรียกร้องเอกราชสำเร็จของเขาทำให้ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนอย่างล้นหลาม ส่งผลให้โฮจิมินห์ได้กลายเป็นบุคคลที่ดำรงอยู่ในสถานะศูนย์กลางของอุดมการณ์ทางการเมืองแบบใหม่ นับตั้งแต่ปลายปี 1945 เป็นต้นมา แม้ในช่วงบั้นปลายชีวิตของโฮจิมินห์ เขาได้มีส่วนร่วมในทางการเมืองค่อนข้างน้อย แต่ภาพลักษณ์ของโฮจิมินห์ยังคงถูกรัฐบาลนำมาใช้ในการสร้างลัทธิพิธี ที่มีเป้าหมายในการผูกประชาชนเข้ากับพรรคท่ามกลางบริบททางการเมือง ภายหลังจากเขาถึงแก่อสัญกรรมในปี 1969 รัฐบาลได้สร้างอนุสรณ์สถานโฮจิมินห์ ในหลายพื้นที่เพิ่มมากขึ้น รัฐบาลพยายามสร้างความทรงจำในการปฏิวัติของโฮจิมินห์ลงไปในพื้นที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ เพื่อสร้างความทรงจำให้แก่คนรุ่นใหม่ ให้เกิดการจดจำโฮจิมินห์ในฐานะผู้นำเอกราชของชาติ การบูชาโฮจิมินห์มีได้อยู่แค่ภายในประเทศ แต่ยังแพร่กระจายออกไปยังต่างประเทศ จน บรอกซ์ให้คำนิยามในเชิงอุปมาว่า “มนุษย์หินอ่อน” เพราะรูปปั้นของเขาปรากฏไปอยู่หลายสถานที่ (สุริยา คำหว่าน และ ทวีศักดิ์ เผือกสม, 2562, หน้า125)

ในเวียดนาม โฮจิมินห์ได้กลายเป็นเป้าหมายในการสรรเสริญเชิงศาสนาโดยนำไปเชื่อมโยงเข้ากับลัทธิศักดิ์สิทธิ์ประจำหมู่บ้าน พระโพธิสัตว์ และบูชาโฮจิมินห์ ในฐานะเง็กเซียนฮ่องเต้ นำความเชื่อมาเชื่อมโยงกับชีวิตความเป็นอยู่ ความทุกข์ โรคภัยไข้เจ็บ การเมือง รวมไปถึงการนับถือศาสนา ความศรัทธาของชาวบ้านต่อโฮจิมินห์ดูเหมือนจะมีลักษณะของความเลื่อมใสในเชิงศาสนา มากกว่าการรับรู้ตัวตนของเขาในรูปแบบองค์จักรพรรดิ และโฮจิมินห์ยังถูกรับรู้ด้วยภาพลักษณ์ของบุคคลผสมศีลธรรมและอำนาจ การก่อตัวในการบูชาโฮจิมินห์ในรูปแบบศาสนาการเมือง ผ่านแนวคิดประเพณีประดิษฐ์ มีเป้าหมายเพื่อควบคุมสังคมกลไกเชิงประเพณีอันก่อให้เกิดการยอมรับต่อกฎเกณฑ์ พิธีกรรม หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ด้วยการเน้นย้ำ นำอดีตมาพูดถึงซ้ำแล้วซ้ำเล่า เป็นการเผยแพร่อุดมการณ์ทางการเมืองเพื่อแทนที่อุดมการณ์ทางศาสนาภายใต้วิถีคิดการเฉลิมฉลองประจำปี โฮจิมินห์ในฐานะพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ของความเป็นชาติได้มีแทนบูชาปิตุภูมิ หรือ แทนบูชาแห่งชาติปรากฏในหลายพื้นที่ทั่วกรุงฮานอย เป็นการหยิบยืมเอาประเพณีดั้งเดิมเชื่อมกับธรรมเนียมการเคารพบูชาบรรพบุรุษมาประยุกต์ใช้โดยมีเป้าหมายเพื่อปลุกใจให้เกิดสำนึกความรักชาติ ในบางกรณียังได้พบการอ้างอิงถึงความศักดิ์สิทธิ์และการประสพเคราะห์กรรมจากการทำลายแทนบูชาเพื่อเป็นการย้ำเตือนไม่ให้มีการละเมิดแทนบูชาปิตุภูมิอีกด้วย อีกทั้งยังสร้างค่านิยมอุปมาอุปไมยโฮจิมินห์ประหนึ่งเป็นภาพอันศักดิ์สิทธิ์เป็นองค์เทพเจ้าที่ยังคงดำเนินชีวิตอยู่บนโลกมนุษย์ (สุริยา คำหว่าน และ ทวีศักดิ์ เผือกสม, 2562, หน้า125-126)

ในการสร้างแทนบูชายังสร้างความทรงจำในวันสำคัญของชาติ ทั้งวันชาติเวียดนาม วันขึ้นปีใหม่ หรือในวันเกิด โฮจิมินห์เอง ในแต่ละวันที่กล่าวมาจะมีพิธีกรรมแสดงความเคารพต่อโฮจิมินห์

ดำเนินไปอย่างเคร่งครัดแต่เรียบง่ายลักษณะของพิธีกรรมเป็นในรูปแบบทางการเมืองมากกว่าทางศาสนา คือ ทุก ๆ คนจะพากันแต่งกายด้วยเสื้อผ้าใหม่ เพื่อเป็นศิริมงคลแก่ชีวิตและรวมตัวกันที่แท่นบูชาปิตุภูมิที่ตกแต่งเอาไว้ จากนั้นจะมีบุคคลดำเนินการกล่าวคำอวยพรและกล่าวคำปราศรัยคุณูปการในการประกาศเอกราชและให้คำมั่นแก่ โฮจิมินห์ทุกปี จนเกิดเป็นความทรงจำ นอกจากนี้ยังมีการแข่งขันภาพถ่าย จัดนิทรรศการเกี่ยวกับโฮจิมินห์ และจะมีการออกอากาศเกี่ยวกับสารคดีของโฮจิมินห์ที่ต่อสู้เพื่อสันติภาพและเอกราชของชาติอยู่ซ้ำ ๆ และมีพิธีกรรมเช่นไหว้โฮจิมินห์ที่คล้ายกับที่คนไทยประกอบพิธีกรรมอะไรก็ต้องบูชาพระพุทธรูปก่อน คนเวียดนามก็เช่นกัน จะเช่นไหว้หรือประกอบพิธีกรรมอะไรจะต้องจุดธูปบอกก่อน มากไปกว่านั้นหากชายและหญิงตกลงปลงใจแต่งงานกันจะต้องประกอบพิธีกรรมที่เรียกว่า พิธีการวะปิตุภูมิต่อหน้าแท่นบูชา ทั้งคู่จะต้องร่วมร้องเพลงสรรเสริญโฮจิมินห์ก่อนจะประกอบพิธีเช่นไหว้บรรพบุรุษของตน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจทำการศึกษาความเป็นมาของกระบวนการสร้างวีรบุรุษโฮจิมินห์ที่ทำให้ประชาชนบูชาในตัวประธานาธิบดีโฮจิมินห์ และศึกษาสาเหตุแนวคิด อุดมการณ์ หรือทฤษฎีใดที่ทำให้ประชาชนพร้อมใจร่วมมือในการปฏิบัติไปพร้อมกับโฮจิมินห์ ซึ่งขัดต่อแนวความคิดทางด้านคอมมิวนิสต์ที่ฝังใ้ในอุดมการณ์และส่วนรวมมากกว่าในตัวบุคคล

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

- 2.1 เพื่อศึกษากระบวนการหรือปัจจัยที่ทำให้เกิดการสร้างวีรบุรุษโฮจิมินห์
- 2.2 เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างวีรบุรุษโฮจิมินห์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่ใช้เป็นกรอบความคิดที่ใช้วิจัยได้แก่ รายงานการวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับชีวประวัติประธานาธิบดีโฮจิมินห์ แนวความคิดในการปฏิวัติ และกระบวนการสร้างวีรบุรุษโฮจิมินห์

2.1 เอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประธานาธิบดีโฮจิมินห์

2.2 เอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดกระบวนการสร้างวีรบุรุษโฮจิมินห์

2.1 เอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประธานาธิบดีโฮจิมินห์

บัณฑูร เวชสาร (2517) “แนวร่วมปลดแอกของโฮจิมินห์” วิธีการปกครองที่ฝรั่งเศสได้กระทำกับชาวเวียดนามไม่ต่างไจากเจ้านายกับทาส บังคับขู่เข็ญ ผูกขาดทุกอย่างขึ้นอยู่กับเจ้าอาณานิคม บังคับมอมเมาด้วยฝิ่นและสุราถ้าตีหรือสู้ไม่ครบตามที่กำหนดจะต้องเสียค่าปรับตามจำนวน ที่ไหนมีการกดขี่ที่นั่นก็มีการต่อต้าน โฮจิมินห์เลยจัดตั้งสมาคมหวังไว้อย่างเดียวที่จะปลดปล่อยชาติให้หลุดพ้นจากอาณานิคม และสิ่งสำคัญที่ทำให้โฮปลดแอกหรือเป็นนักสังคมนิยมมาจาก ความคิดของเลนิน เพราะปัญหาที่เลนินเผชิญโฮจิมินห์สามารถนำปัญหาเหล่านี้มาเชื่อมโยงปรับแก้ไขให้เข้ากับสภาพสังคมได้ เมื่อองค์กรเริ่มแข็งแกร่งขึ้นเขาได้ฝึกอบรมให้สมาชิกเน้นความรักชาติไม่แสดงให้เห็นว่าเขายึดหลักแนวความคิดมาร์กซ์เลนินเท่านั้น แต่จะสอนให้เข้าใจถึงโทษของทุนนิยมเมื่อมองเห็นโทษแล้วก็จะแสดงให้เห็นว่าสังคมนิยมดีกว่าทุนนิยมอย่างไรพอเข้าใจทุกอย่างแล้วก็จะเติมความคิดการปลดแอกและปฏิวัติลงไปโดยมีพื้นฐานของมาร์กซ์และเลนินและจะประสบความสำเร็จไม่ได้เลยถ้าหากเป็นแค่ทฤษฎีแต่เขาให้ปฏิบัติควบคู่ไปกับทฤษฎีการรบของเหมาเพื่อให้สงครามปฏิวัติประสบความสำเร็จทุกคนจะต้องแสวงหาความคิดทางการเมืองอย่างถูกต้องและไม่หยุดนิ่งถึงบรรลุเป้าหมายในการปลดแอกตนเองจากอาณานิคม

วินัย คุณอุดม (2535) “โฮ จิ มินห์ PRESIDENT HO CHI MINH” นักปฏิวัติชาวเวียดนาม ที่เกิดในครอบครัวปัญญาชนมีความคิดก้าวหน้าแบบชาตินิยม ที่ไม่สามารถทนเห็นประเทศของตนเองตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศฝรั่งเศสได้ ทั้งความทุกข์ทรมานจากความยากจน การเก็บภาษีอย่างไม่เป็นธรรม และการถูกเหยียดหยามถูกเลือกปฏิบัติเฉกเช่นทาสจากเจ้าอาณานิคม ทำให้เขาเริ่มเดินทางออกศึกษาโลกภายนอกและสั่งสมความรู้ ประสบการณ์เพื่อที่จะทำให้ชาติของเขาได้รับเอกราชคืนมา และช่วงระหว่างสงครามโลก (1917) เกิดการปฏิวัติครั้งยิ่งใหญ่ในรัสเซีย จากพรรคคอมมิวนิสต์ โดยเลนินเป็นผู้นำปฏิวัติ การปฏิวัตินี้สั่นสะเทือนไปทั่วโลก เพราะผู้นำการปฏิวัติคือชนชั้นกรรมากรโค่นล้มระบอบทุนนิยม เหตุการณ์นี้เป็นแรงกระตุ้นให้ โฮจิมินห์ เป็นอย่างมาก เพราะมีแค่การปฏิวัติเพียงอย่างเดียวที่จะล้มล้างระบอบอาณานิคมอันชั่วร้ายได้ เขาจึงเริ่มศึกษาแนวความคิด

ลัทธิมาร์กซ์และเลนิน จนทำให้เขาประสบความสำเร็จสามารถสถาปนาสาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนามขึ้นได้

เสรี น้อยบัวทิพย์ (2539) “โฮจิมินห์ เทพเจ้าของชาวเวียดนาม” ตลอดระยะเวลาที่จักรวรรดินิยมล่าเมืองขึ้นอย่างฝรั่งเศสได้เข้ามาบีบบทบาทในเวียดนาม ชาวเวียดนามหลายกลุ่มจึงจัดตั้งขบวนการใต้ดินขึ้นเพื่อต่อต้านฝรั่งเศสมากมายหลายขบวนการ โดยมีจุดประสงค์ตรงกันคือต้องการขับไล่ประเทศอาณานิคม หวังเอกราช และความเป็นไทยของชาติให้แก่ดินแดนเวียดนาม โดยฝรั่งเศสพยายามที่จะปิดบังแนวความคิดทางการเมืองที่เป็นปฏิปักษ์ต่อระบบอาณานิคมฝรั่งเศสอย่างมิดชิด โดยการสกัดกั้นเอกสารสิ่งพิมพ์ที่มีแนวความคิดทางการเมืองไม่ให้เข้ามาในประเทศเวียดนาม รวมถึงตำราเรียนของฝรั่งเศสที่ว่าด้วยเรื่องการปฏิวัติใหญ่ในฝรั่งเศสในปี พ.ศ.2332 ก็ถูกเซนเซอร์ออกจากตำราเรียน แต่ถึงอย่างไรก็ตามเมื่อปัญญาชนหัวก้าวหน้าได้ไปศึกษาต่อที่ต่างประเทศ ได้พบเจอเอกสารสิ่งพิมพ์ที่ถูกแปล ล้วนแล้วแต่กล่าวถึงแนวความคิดทางการเมือง และวิทยาการสมัยใหม่ จึงได้นำสิ่งเหล่านั้นกลับมาเผยแพร่ยังประเทศบ้านเกิดของตนเอง จึงเริ่มเห็นถึงความจริงและเกิดความรู้เพิ่มขึ้นในหมู่ปัญญาชน ในปี พ.ศ.2451 ฟานจูดรินห์ ปัญญาชนหัวก้าวหน้าที่มีบทบาทสำคัญในการชักชวนชาวเวียดนามให้เลิกใช้หนังสือเรียนแบบจีนและใช้แบบเรียนโรมันแทน รวมถึงชักชวนประชาชนทั้งหลายร่วมเดินขบวนไปยังสำนักงานผู้ว่าราชการมณฑลเตี๋ย เพื่อเรียกร้องให้มีการปฏิรูปการศึกษาและปรับปรุงการเสียดภาษีใหม่ นี่เป็นจุดเริ่มต้นแรกในการแสดงถึงการต่อสู้เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของชาวเวียดนาม ความพยายามของ ฟานจูดรินห์ ถือเป็นพื้นฐานแรงกระตุ้นที่สำคัญให้เกิดความรักชาติในหมู่ปัญญาชน แต่ตัวเขาเองไม่ได้มีโอกาสได้เห็นความสำเร็จในความพยายามของเขา เนื่องจากได้เสียชีวิตในปี พ.ศ.2469 ปล่อยให้ชนกต่อสู้ชาวเวียดนามคนอื่น ๆ สานต่อเจตนารมณ์ของเขาต่อไป โดยต่อมาขบวนการต้องดู ได้สร้างความหวังแก่นักศึกษาปัญญาชนกลุ่มหนึ่งที่กำลังคิดค้นหาทางปฏิวัติกอบกู้เอกราชของประเทศตนเองขึ้นมา โดยมีนักศึกษาปัญญาชนหัวรุนแรงนามว่า ฟานบอยเจา เป็นหัวหน้าขบวนการที่มีอุดมการณ์ชาตินิยมอย่างแรงกล้า ในปี พ.ศ.2448 เขาได้เดินทางไปยังกวางตุ้งและโตเกียวก ทำให้เขาได้พบกับเพื่อนร่วมชาติหลายคนทีลี้ภัยมาอาศัยอยู่ที่นี้ พวกเขาได้ปรึกษากันหรือกันเกี่ยวกับชะตากรรมของประเทศชาติของตนเอง จนได้ร่วมมือกันจัดตั้ง สมาคมฟื้นฟูเวียดนามขึ้น โดยฟานบอยเจาได้รับการสนับสนุนจากทั้งผู้นำการเมืองของจีนและญี่ปุ่น ทำให้ขบวนการต้องดูเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ต้นมาพลาดทำให้แก่นักต่อสู้ที่ชื่อว่า เหงวียน อาย ก๊วก ในปี พ.ศ. 2468 ในการชักชวนให้ไปปราศรัยที่เซี่ยงไฮ้ แต่พอถึงกับฟิ่งรู้ว่าอยู่ในเขตสัมปทานของฝรั่งเศส ดังนั้นจากที่เขาจะได้มีโอกาสไปปราศรัยกลับถูกจับกุมตัวโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจของฝรั่งเศส ดังนั้นในตอนนั้นทำให้ ฟานบอยเจารู้ทันทีว่าเขาถูกหลอกให้ไปถูกจับที่เซี่ยงไฮ้เป็นแผนการต้อนหมูเข้าเล้าของ เหงวียน อาย ก๊วก โดยแผนทรยศของคอมมิวนิสต์ต่อขบวนการชาตินิยม ไม่ได้มีแค่ฟาน บอยเจาที่ถูกหักหลังแต่ยังมีนักชาตินิยมอีกหลายคนที่ถูก เหงวียน อาย ก๊วก หักหลัง โดยหลังจากนั้นไม่นาน เหงวียน อาย ก๊วก ได้เปลี่ยนชื่อไปอีกหลายครั้ง จนครั้งสุดท้ายต่างเป็นที่จดจำของคนทั่วโลกนั้นคือ โฮจิมินห์ โฮจิมินห์ในคราบของนักชาตินิยม คนหนึ่งที่ได้ พยายามติดต่อคบหากับพวกเยาวชนคนหนุ่ม

สาวที่มีจิตใจรักชาติและต้องการที่จะปลดแอก ประเทศตัวเองออกจากชาติอาณานิคมทำให้โฮจิมินห์ เป็นบุคคลที่ได้รับความสนใจในกลุ่มเยาวชนอย่างล้นหลามเนื่องจาก เขาคือ ตะเกียงน้ำมันอันดีงามในการจุดไฟแห่งการปฏิวัติของคอมมิวนิสต์ให้กับเยาวชนเหล่านั้น โฮจิมินห์มีคุณลักษณะผู้นำแห่งการปฏิวัติแทบทุกอย่างเท่าที่ขบวนการปฏิวัติหลายแห่ง ต้องการเขาได้ชื่อว่าเป็นนักเล่นกลชั้นยอด มั่นสมองที่บรรจู่ในตัวผู้นำคนนี้ได้เต็มไปด้วยเล่ห์กลที่วางแผนกลยุทธ์ก่อการก่อตัวต่อสู้ในทางการเมืองได้อย่างดีเยี่ยม และเขายังมีบุคลิกของผู้นำที่เป็นจุดเด่นอีกมากมายหลายประการที่ เปรียบเสมือนเป็น มนต์ขลังในการสร้างอิทธิพลแก่ชาวเวียดนามทั้งหลายจนกลายเป็นเทพเจ้าของชาวเวียดนาม

วารินทร์ สิ้นสูงสุด และปารวตี วรณจิต (2546) “สารนิพนธ์โฮจิมินห์ นักขับไสอเมริกันผู้ยิ่งใหญ่” ถ้าท่านไม่ตำหนิ ลัทธิอาณานิคม ถ้าท่านไม่อยู่เคียงข้างประชาชน ท่านจะทำการปฏิวัติแบบ ไหน ถือเป็นคำกล่าวของ โฮจิมินห์ หรือนักการเมืองกู้ชาติที่ถือเป็นประวัติศาสตร์หน้าสำคัญของ เวียดนาม ตลอดชีวิตโฮจิมินห์ได้ต่อสู้กับจักรวรรดินิยมจนถึงช่วงชีวิตสุดท้าย โดยผ่านการเรียนรู้ทาง ทฤษฎีและบทเรียนจากความเป็นจริง โดยโฮจิมินห์พบความจริงเป็นขั้น ๆ ว่าลัทธิเลนินไม่ใช่หนังสือ แห่งปัญญาที่มหัศจรรย์เท่าที่นั่นแต่เป็นหนทางสู่ชัยชนะขั้น สดท้ายที่นำไปสู่ ลัทธิสังคมนิยมและ คอมมิวนิสต์ โฮจิมินห์ไม่เคยย่อท้อกับการกู้อิสรภาพและการรวมชาติเวียดนาม สิ่งสำคัญใน ยุทธศาสตร์ความคิดของเขาคือการผนึกความรักชาติลงในหัวใจของประชาชนชาวเวียดนามผ่าน พิณกรรมที่เขาเขียนไว้ก่อนที่เขาจะล่องลับไปเพื่อให้ชาวเวียดนามมีความสามัคคี มีจิตใจต่อสู้เพื่อขับ ไล่อเมริกาออกจากแผ่นดินเวียดนามและรวมเวียดนามให้เป็นหนึ่ง

วิทยากร เชียงกุล (2554) “โฮ จิ มินห์ วีรบุรุษของประชาชนที่ถูกกดขี่” โฮ จิ มินห์ เป็นชื่อที่ จัดตั้งของรัฐบุรุษชาวเวียดนาม ต่อมาได้กลายเป็นชื่อทางการที่คนรู้จักมากที่สุด ในช่วงเวลาที่เขาได้ไป ศึกษาโลกกว้าง เขาได้มีแรงบันดาลใจในการศึกษาและเขียนบทความโจมตีการเมืองอาณานิคม ฝรั่งเศสและแก่นักเคลื่อนไหวเรียกร้องเอกราชเข้าร่วมองค์กรคอมมิวนิสต์สากล เขาได้ต่อสู้กับ ประเทศอาณานิคม ทั้งฝรั่งเศส และญี่ปุ่น จนในที่สุด 2 สิงหาคม 1945 สามารถปลดแอกประเทศของ ตนเองได้จากประเทศอาณานิคมและประกาศเอกราชก่อตั้งสาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนาม นับตั้งแต่การเข้าร่วมสังคมนิยมฝรั่งเศส จนถึง ช่วงเวลาที่เขาได้เสียชีวิต โฮจิมินห์ ได้ทำการต่อสู้ ปกป้องประเทศของตนมาตลอด 50 กว่าปี เป็นนักอุดมคติที่ไม่ฝักฝ่ายถึงผลประโยชน์ส่วนตน มองแต่ ผลประโยชน์ส่วนรวมเพื่อพี่น้องในประเทศของเขา

VietnamesePod101.com (2562) “How to Celebrate President Ho Chi Minh’s Birthday” โฮจิมินห์ เป็นหนึ่งบุคคลสำคัญของประวัติศาสตร์เวียดนามที่ต่อสู้เพื่อประเทศชาติด้วย จิตใจที่รักและมั่นคงต่อประเทศ โดยทุกวันที่ 19 พฤษภาคมของทุกปีจะมีการจัดเฉลิมฉลองและเพื่อ รำลึกถึงโฮจิมินห์ โดยทางรัฐบาลและประชาชนเวียดนามทุกคน จะมีการอ่านคำอวยพรและกล่าวคำ ปราศรัยคุณูปการในการประกาศเอกราชและให้คำมั่นแก่ โฮจิมินห์ทุกปี จะมีการจัดนิทรรศการ มี การประกวดถ่ายภาพ ของประธานาธิบดี โฮจิมินห์ และในทุกปีทีวีช่องต่าง ๆ จะฉายสารคดีของโฮจิมินห์เข้าไปซ้ำมาหลายครั้ง อย่างไรก็ตามประชาชนชาวเวียดนามก็ยังรู้สึกภูมิใจทุกครั้งที่ในการดู และจะ

มีภาพแบนเนอร์และคำพูดที่กลายเป็นวลีที่ประชาชนจดจำได้จนถึงปัจจุบันจะติดที่ป้ายโฆษณาหรือตามเมืองใหญ่ได้เห็นทั่วทุกสารทิศ

2.2 เอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดกระบวนการสร้างวีรบุรุษโฮจิมินห์

ศาสตราจารย์ วสุทธิภาช (2517) “สงครามจรยุทธ์ นายพล โว เหงียน เกียบ” สงครามปลดแอกของชาวเวียดนามประสบความสำเร็จอย่างยิ่งใหญ่เนื่องจาก การดำรงอยู่ของอำนาจประชาชน แต่เหนือสิ่งอื่นใดก็คือ การยึดมั่นทฤษฎีของมาร์กซ์-เลนินด้วยการปลูกเร้าจิตใจในการต่อต้านอย่างยืดหยุ่น ทำให้เกิดเป็นวิญญูณแห่งการปฏิวัติอย่างไม่รู้จบ ก่อให้เกิดเลือดรักชาติอย่างแท้จริงในหมู่ กรรมกร ประชาชน และกองทัพประชาชน ภายใต้การนำของโฮจิมินห์ โดยโฮจิมินห์ถือเป็นสัญลักษณ์แห่งการลุกฮือของชาติและชาวเวียดนาม ในการปรับ ใช้หลักทฤษฎีอย่างชาญฉลาดและสร้างสรรค์ให้เข้ากับสภาพการณ์ทางปฏิวัติของประเทศเมืองขึ้นกึ่งศักดินาที่เล็กและอ่อนแอ พรรคของเราถือกำเนิดในเวลาที่มีความเคลื่อนไหวปฏิวัติกำลังขยายตัวในประเทศเรา ดังนั้นพรรคจึงรับรู้ถึงปัญหาเกี่ยวกับอำนาจปฏิวัติและการต่อสู้ด้วยอาวุธในไม่ช้า ดังที่ลัทธิมาร์กซ์-เลนินสอนว่า ปัญหาอำนาจรัฐเป็นปัญหาที่สำคัญสุดในการปฏิวัติทุกครั้ง อันเป็นวิถีเดียวของการปลดแอก คือ วิธีการต่อสู้ด้วยอาวุธของมวลชน

กนลา สุขพานิช เอกแสงสี (2518) “โฮจิมินห์กับทฤษฎีผู้นำเปี่ยมด้วยบารมี” โฮจิมินห์แม้จะถูกกล่าวขวัญว่าเป็นชาตินิยมหัวรุนแรง แต่ถ้ามองในบทบาทฐานะผู้ทำลายระบบจักรวรรดิลงแล้ว โฮจิมินห์นับได้ว่าเป็นผู้นำที่สมควรได้รับการกล่าวขวัญถึงในฐานะ ผู้นำเปี่ยมด้วยบารมีและมีความสามารถพิเศษในฐานะผู้นำที่มีอำนาจขึ้นมาจากการล้มล้างสถาบันเก่าแก่ในสังคม ในช่วงสังคมนั้นระส่ำระสายไม่มีที่พึ่งพึ่งต้องการความหวังใหม่ที่แตกต่างออกไปจากสังคมเดิม ทำให้เขาสามารถปลุกปั่น หรือดึงดูดผู้เข้าร่วมอุดมการณ์ได้ง่ายเนื่องจากเขามีความเข้าใจถึงความปรารถนาอันรุนแรงและความหวังสูงสุดของคนในสังคม นอกจากนี้โองการของผู้นำจะต้องมีข้อความง่าย ๆ และชัดเจน แสดงพฤติกรรมที่ประชาชนมองเห็นว่ากล้าหาญและน่านิยมนั่นเอง ผู้นำก็สามารถสร้างความสัมพันธ์กับชนกลุ่มใหญ่ได้ และเขาจะต้องแปลงคุณค่าดั้งเดิมพร้อมกับปลูกฝังคุณค่านิยมใหม่ๆ ของเขาเข้าแทนที่ โฮจิมินห์เป็นผู้นำที่มีคุณลักษณะดีเด่นเป็นพิเศษ อาจกล่าวได้ว่าเป็นส่วนผสมระหว่างเลนินกับคานธี เขาได้รับการเทิดทูนจากชาวเวียดนามดุจเทพเจ้า เขากลายเป็นสัญลักษณ์ของการคงอยู่ การต่อสู้ เสียสละ และชัยชนะของประชาชนทั้งมวล มีความสามารถในการพูดโน้มน้าวจิตใจคน ความเสียสละ และความเป็นผู้นำบารมี สิ่งที่ทำให้เขาต่างไปจากผู้นำที่มีชื่อเสียงซึ่งมักจะมีชีวิตความเป็นอยู่ที่หรูหราฟุ่มเฟือย ก็คือการดำรงชีวิตอย่างสามัญและความอ่อนน้อม ถ่อมตน อันเป็นลักษณะเด่นอย่างหนึ่งของเขา ความสัมพันธ์ระหว่าง โฮจิมินห์กับประชาชนนับได้ว่ามีรากฐานมาจากความลึกซึ้งทางจิตใจ เขาได้รับการเทิดทูนจากประชาชนเนื่องจากเขามีพฤติกรรมที่ห้าวหาญ เสียสละ อุดมการณ์ค่านิยม และทัศนคติเขาได้ซึมซาบเข้าไปในห้วงความคิดของชาวเวียดนามจนพร้อมที่จะอุทิศทุกอย่างเข้าต่อสู้ร่วมกับเขา การกระทำของโฮจิมินห์ถูกมองว่าเป็นการกระทำเพื่อปัดเป่าทุกข์บำรุงสุขและช่วยให้ประชาชนหลุดพ้นจากบ่วงแห่งความทุกข์ทรมานและนำไปสู่ความสมบูรณ์พูนสุขในอนาคต

ดร.ธีระ นุชเปี่ยม (2537) “เวียดนามหลัง1975” จากการตีความประวัติศาสตร์ทางการของพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามการยอมรับแนวทางการต่อสู้โดยใช้ทฤษฎีมาร์กซ์-เลนิน เกิดจากการประเมินผลความล้มเหลวของการต่อสู้เพื่อเอกราชที่ผ่านมาในอดีต ที่ขาดแนวทางที่ถูกต้องตลอดจนขาดองค์กรการดำเนินงานที่สามารถจะนำประชาชนไปสู่ชัยชนะได้โดยแนวทางนี้เองที่ผู้นำคอมมิวนิสต์ได้นำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพเงื่อนไขเฉพาะของเวียดนาม ผู้นำคอมมิวนิสต์เวียดนามถือว่าพรรคของตนเองเป็นพรรคชนชั้นกรรมาชีพในรูปแบบที่ยึดมั่นหลักการแห่งลัทธิมาร์กซ์-เลนินอย่างแน่นแฟ้นซึ่งถ้าพิจารณาพื้นฐานทางอุดมการณ์ของระบบสังคมนิยมเวียดนามนี้เองก็จะมี ความขัดแย้งอยู่ในตัว โดยมีลักษณะพิเศษคือการเคร่งลัทธิและยึดมั่นหลักการอย่างเห็นได้ชัดรวมถึงยึดความเป็นเอกภาพกับคอมมิวนิสต์สากลไปพร้อมกับการยึดแนวทางชาตินิยม สาเหตุของการมีท่าทีอุดมการณ์เช่นนี้เนื่องจาก โฮจิมินห์มีความสัมพันธ์อันใกล้ชิดกับองค์กรคอมมิวนิสต์สากล และดำเนินในฐานะตัวแทนขององค์กรนี้อยู่เป็นเวลานาน โดยระบอบปกครองสังคมนิยมเวียดนามมีสถานะผู้นำที่ค่อนข้างมีเสถียรภาพและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันซึ่งเป็นมรดกของลักษณะการนำของโฮจิมินห์ในภูมิภาค หลัง ตลอดจนการยึดมั่นในหลักทางอุดมการณ์ผลประโยชน์และเป้าหมายของชาติร่วมกันรวมถึงลักษณะวัฒนธรรมของเวียดนามลักษณะการเป็นผู้นำของโฮจิมินห์แม้จะมีตำนานส่วนตัวเพื่อเสริมบารมีความเป็นผู้นำ แต่ก็ไม่ได้ก่อให้เกิดลัทธิบูชาตัวบุคคลแบบเหมาเจ๋อตุง ถ้าหากจะมีลัทธิหรือตำนานเกี่ยวกับตัวโฮจิมินห์เองนั้นก็จะเป็นส่วนที่นำเสนอมือผู้นำเวียดนามในฐานะ “ผู้หนุนสร้างอย่างจริงจังที่จะให้มีระบบการตัดสินใจร่วมกัน” โดยเขาจะให้บทบาทของตัวเองและผู้นำคนอื่น ๆ มีบทบาทรองจากพรรคเพื่อไม่ให้บุคคลใดมีอำนาจบทบาทที่โดดเด่นสุด การลดภาพพจน์และบทบาทของตนเองเช่นนี้ยิ่งช่วยทำให้โฮจิมินห์กลายเป็นแบบอย่างของผู้นำที่ไม่มีใครสามารถเข้ามาทดแทนได้

สุนันทา สิงห์เทพ (2547) “พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามกับการสร้างเวียดนามเหนือให้เป็นรัฐสังคมนิยม” การต่อสู้ที่ให้หลุดพ้นจากพันธนาการถ่ายทอดผ่าน บทเพลง ประวัติศาสตร์ กวีนิพนธ์ ตลอดจนวรรณกรรมต่าง ๆ ให้แทรกซึมสู่ความคิดและจิตวิญญาณ อีกหนึ่งสิ่งที่เป็นแนวทางหลุดพ้นและกอบกู้เอกราชได้นั้นคือแนวคิดของนักสังคมนิยมต่าง ๆ ที่นำมาเผยแพร่และปรับให้เข้ากับสังคมพื้นฐาน เป็นอุดมการณ์อันกว้างขวางที่กระตุ้นให้คนทุกชนชั้นเริ่มปฏิวัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวนา ที่ถูกกระตุ้นจากปัญหาที่ได้ประสบพบเจอ โดยพรรคคอมมิวนิสต์ได้เสนอแนวทางให้หลุดพ้นในแง่การต่อสู้ แสวงหาเอกราช จนไปถึงสิทธิความเท่าเทียมของคนในสังคม

สุภลักษณ์ กาญจนขุนดี (2552) “ลุงโฮ เทพเจ้าที่แสนสามัญ” โฮจิมินห์ เป็นเทพเจ้าที่มีลมหายใจของคอมมิวนิสต์ คนที่เชื่อในศาสนาก็มักจะพูดถึงนักบุญ ถ้าหากพิจารณาถึงวิถีชีวิตและอิทธิพลของเขาคือมีต่อผู้ที่เชื่อมั่นในตัวเขาแล้ว โฮจิมินห์น่าจะเปรียบได้กับนักบุญแห่งการปฏิวัติ เป็นบิดาแห่งชาติผู้ปลดปล่อยประเทศให้หลุดพ้นจากการเป็นอาณานิคม และเป็นผู้สร้างชาติให้มีความเจริญรุ่งเรืองอย่างที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ด้วยแนวทางที่โฮจิมินห์ได้วางเอาไว้เป็นรากฐานสำคัญ ภาพพจน์ของเขาจากการปั้นแต่งของทางการเวียดนามนั้น คือเป็นคนที่ถูกทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตตัวเองให้กับประเทศชาติ สละความสุขทั้งหมดในชีวิตเขาใช้ชีวิตราวกับพระ ไม่มีครอบครัว ไม่มีติดต่อกับอำนาจ

และลาภยศ ช่วงที่ได้พักอาศัยในท่าเนียบตอนช่วงที่ตัวเองเป็นประธานาธิบดี เขากลับปฏิเสธและขอเลื่อนนอนเพียงห้องคนรับใช้และมีของติดไปเพียงแค่มือกี่ชิ้น คือ เตียง โต้ะ และวิทยุเพียงเท่านั้น ด้วยภาพพจน์แบบนี้ทำให้ โฮจิมินห์กลายเป็นบุคคลที่น่าเคารพ และทางรัฐบาลเวียดนามเองก็มีคำสั่งห้ามวิจารณ์โฮจิมินห์ในทางด่าลบ แต่ไม่ถึงขั้นที่จะเกิดเหตุเป็นเทพเจ้าหรือสมมุติเทพที่ไม่สามารถแตะต้องหรือออกกฎหมายห้ามวิจารณ์เหมือนบางประเทศ โฮจิมินห์ในภาพพจน์ที่ทางการเวียดนามพยายามสร้างนั้นยังถือว่าเป็นมนุษย์อยู่มาก ส่วนที่พอจะดูเป็นมนุษย์ที่ผิดธรรมดาอยู่บ้างก็คือภาพพจน์ที่ทำให้รู้สึกว้าโฮจิมินห์ไม่เคยคิดผิดหรือทำอะไรผิดพลาดเลย

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอาเซียน กรมประชาสัมพันธ์ (2557) “คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นเอกลักษณ์และลักษณะเด่นของเวียดนาม” คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นเอกลักษณ์และลักษณะเด่นของคนเวียดนามคือ ขยันและอดทน รักชาติ รักการศึกษาเล่าเรียน ยึดถือความกตัญญู โดยมีบทบาทของสถาบันและปัจจัยต่าง ๆ จากวัฒนธรรมดั้งเดิม ศาสนา ตลอดจนคำสอนของบุคคลที่เป็นศูนย์รวมประเทศ คือคำสอนของโฮจิมินห์ผู้นำในการปลดแอกจากประเทศอาณานิคม คำสอนของโฮจิมินห์มักเกี่ยวกับการรักชาติ เป็นคนดีของสังคม ซื่อสัตย์ กตัญญู คำสอนของโฮจิมินห์สอนให้คนสมัยใหม่เลียนแบบได้ทุกอย่าง มีเพียงสองอย่างที่ยกเว้นห้ามทำตามคือการสูบบุหรี่ กับการไม่แต่งงาน เพราะการสูบบุหรี่ไม่ดีต่อสุขภาพ ส่วนการไม่แต่งงานถือเป็นความผิดธรรมชาติอาจไม่มีลูกหลานสืบสกุล สำหรับชาวเวียดนาม เมื่อศรัทธาในบุคคลแล้วไม่ต้องมีศาสนาบังคับ คนรุ่นใหม่ใช้หลักคำสอนของโฮจิมินห์ยึดถือเป็นหลักในการดำเนินชีวิตการปลูกฝังคำสอนของโฮจิมินห์ไม่ได้มีการสอนผ่านครอบครัวหรือคนแก่สอนลูกหลานเท่านั้น แต่สื่อมวลชนรวมถึงรัฐบาลพยายามแสดงออกมาเป็นระยะ ผ่านการนำเสนอประวัติเรื่องราวของวีรบุรุษกู้ชาติรวมถึงการจัดทำการเรียนการสอนแทรกเข้าไปอยู่ในรายวิชาประวัติศาสตร์สอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเรื่อยมา รวมไปถึงหลักคำสอนของโฮจิมินห์ 5 ข้อ จะติดประกาศไว้ในสถาบันต่าง ๆ ตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา คำสอนถือว่ามีส่วนสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประชาชนเวียดนามตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

สัพพัญญู วงศ์ชัย (2559) “สังคมนิยมในเวียดนาม : อุดมการณ์ทางการเมือง” สังคมนิยมในเวียดนามถือกำเนิดขึ้นจากการถูกกดขี่ เอารัดเอาเปรียบ จากอาณานิคมฝรั่งเศส ซึ่งเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดการต่อต้านทุนนิยมเกิดขึ้น และมีขบวนการชาตินิยมที่เริ่มรวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อต่อต้านทั้งอาณานิคม และ ทุนนิยมเหล่านี้ แต่ก็แทบไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากขบวนการเหล่านี้ไม่ได้มีแนวทางที่ชัดเจนและเข้มแข็งมากพอที่จะสู้กับฝรั่งเศสได้ จนกระทั่งโฮจิมินห์ ได้ก่อตั้งขบวนการเวียดมินห์เกิดขึ้นเป็นการรวมตัวของนักสังคมนิยมและนักชาตินิยมที่ต่อต้านฝรั่งเศส โฮจิมินห์ นำแนวคิดทฤษฎีของมาร์กซ์มาขยาย ความใหม่และใช้ให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงแท้ของสังคม และในอีกทางหนึ่งคือผ่านการ เลือกรรกรการใช้อุดมการณ์จากนักคิดคนอื่น ๆ และการไม่บีบบังคับในการเลือกรับอุดมการณ์ทำให้เวียดนามประสบความสำเร็จในการปฏิวัติ

ดิษยา ดิษยสูตร (2559) “ศึกษาเปรียบเทียบเรื่องเล่าทางการเกี่ยวกับโฮจิมินห์ในพื้นที่ สาธารณะกรณีศึกษา : กรุงเทพมหานครและนครโฮจิมินห์” เป็นการเปรียบเทียบศึกษาแหล่งความทรงจำ สาธารณะเกี่ยวกับโฮจิมินห์ในกรุงเทพมหานครและนครโฮจิมินห์ที่วิเคราะห์ผ่านเรื่องเล่า ลักษณะความทรงจำร่วมที่ทางรัฐบาลพยายามนำเสนอแก่สาธารณะชนให้เข้าใจตรงกัน โดยองค์ประกอบของเรื่องราว จะเริ่มตั้งแต่ภูมิหลังจนกระทั่งถึงการอสัญกรรมของโฮจิมินห์ทุกพื้นที่ในกรุงเทพมหานครและนครโฮจิมินห์ ต่างล้วนมีความทรงจำของโฮจิมินห์อยู่ทุกสถานที่จนทำให้เกิดภาพจำ 4 ลักษณะที่มีความสอดคล้อง กับหลักการเป็นผู้ติดตามแนวคิดขงจื้อ คือ การเป็นผู้นำปฏิวัติและบิดาเอกราช การเป็นผู้นำที่สมถะ และเรียบง่าย การเป็นผู้นำที่เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และการเป็นผู้นำที่เปรียบเสมือนญาติผู้ใหญ่ของชาวเวียดนาม โดยหลังการอสัญกรรมของโฮจิมินห์ พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามได้เข้ามา มีบทบาทในการจัดการภาพความทรงจำของประชาชนที่มีต่อโฮจิมินห์ เพื่อต่อยอดภาพลักษณ์ในการ เป็นสัญลักษณ์และจิตวิญญาณ แห่งการปฏิวัติของโฮจิมินห์ด้วยการนำเสนอคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของสังคมที่มีอยู่ในตัวโฮจิมินห์ให้ประชาชนได้รับรู้ รวมถึงการนำเสนอในรูปแบบพันธบัตร แสตมป์ กำแพง อาคารสถาน หรือตีพิมพ์นำเสนอเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับชีวประวัติโฮจิมินห์ แนวคิดและ แนวทางการปฏิวัติจนเป็นภาพจำฝังลึกลงไปในชีวิตใจชาวเวียดนามจนเกิดการเคารพบูชาตัวบุคคล โดยเฉพาะจุดเทพเจ้าหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ไม่สามารถแตะต้องได้โดยพื้นที่สาธารณะของกรุงเทพมหานคร และนครโฮจิมินห์ต่างก็ได้มีการบรรจุเรื่องเล่าเกี่ยวกับโฮจิมินห์เอาไว้ แต่การจัดการพื้นที่สาธารณะของทั้งสองเมืองนี้มีการจัดการที่แตกต่างกันออกไป โดยในกรุงเทพมหานครจะอยู่ในจัตุรัสบา ดิ่งห์แม้ความทรงจำแต่ละจุดจะสร้างขึ้นในช่วงเวลาที่แตกต่างกันแต่ทางรัฐบาลก็สามารถนำมา เชื่อมโยงกันได้ภายหลังการอสัญกรรมของโฮจิมินห์ ส่วนนครโฮจิมินห์มีแหล่งความทรงจำโดดเด่น เพียง 2 แห่ง คือ พิพิธภัณฑสถานและอนุสรณ์รูปปั้นโฮจิมินห์

สุริยา คำหวาน และ ทวีศักดิ์ เผือกสม (2562) “โฮจิมินห์กับสำนึกชาตินิยมทางไกลในชุมชน เกียวบัวนครพนม” การบูชาโฮจิมินห์ด้วยนัยของลัทธิบูชาบุคคลผ่านแทนบูชาปฏิมากรกลายเป็นพื้นที่ สร้างความทรงจำเกี่ยวกับวาระสำคัญของระบอบทางการเมืองแบบใหม่ที่ได้มีการจัดตั้งขึ้นภายหลัง สงครามโลกครั้งที่สองภายใต้การนำของฝ่ายเวียดนาม ทั้งนี้การระลึกถึงวันสำคัญของชาติ เช่นวันชาติ เวียดนาม วันเกิดโฮจิมินห์ได้ผูกโยงเข้ากับการสร้างสำนึกความเป็นชาติและการสรรเสริญผู้นำทั้งสิ้น เป็นไปในรูปแบบประเพณีประติมากรรมที่ได้ถูกกำหนดขึ้นอย่างมีระเบียบแบบแผนและมีลักษณะของ พิธีกรรมศาสนาและความเชื่อเพื่อให้เกิดการเชิดชูในตัวบุคคลและเป็นสัญลักษณ์ในความเป็นชาติ อย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นที่ยอมรับของสังคม

บทที่ 3 ผลการวิจัย

3.1 ความเปลี่ยนแปลงโฮจิมินห์กลายเป็นสิ่งเคารพบูชาในเวียดนาม

หลังการอสัญกรรมของโฮจิมินห์ทางรัฐบาลเวียดนามได้เริ่มมีบทบาทในการจัดการต่อภาพลักษณ์ความทรงจำของโฮจิมินห์ที่มีต่อประชาชน มีการตอกย้ำภาพจำของการเป็นวีรบุรุษแห่งการปฏิวัติ โดยบทบาทดังกล่าวนี้ทางรัฐบาลได้จัดทำตั้งแต่สมัยเริ่มทำสงครามต่อต้านสหรัฐอเมริกา ด้วยการนำเสนอคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสังคมที่มีอยู่ในตัวโฮจิมินห์ให้ประชาชนได้รับรู้ เช่น ความอ่อนน้อมถ่อมตน ความเรียบง่ายไม่สนใจของทรูหราฟุ่มเฟือยที่ได้มาพร้อมกับเกียรติยศ ความเสียสละในการอุทิศตนให้แก่ประเทศชาติ เป็นต้น

โดยทางรัฐบาลได้นำบทบาทของโฮจิมินห์มาใช้แสวงหาผลประโยชน์ในทางการเมือง ได้ผลิตภาพลักษณ์อุดมคติเดิมซ้ำ ๆ เป็นการปลูกฝังความคิดให้แก่ประชาชน นำเสนอผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ ในที่สาธารณะ จนก่อให้เกิดลัทธิบูชาตัวบุคคลขึ้น เป็นความศรัทธาและความเคารพต่อตัวผู้นำจากการผลิตโฆษณาซ้ำ ๆ สิ่งทีทางรัฐบาลเวียดนามได้ทำนั้นขัดต่อเจตนารมณ์ดั้งเดิมของโฮจิมินห์ที่ได้เขียนพินัยกรรมไว้ก่อนเสียชีวิตว่า ต้องการจัดงานศพอย่างเรียบง่าย นำร่างกายไปประกอบตามพิธีทางศาสนา นำเก้าอี้กระดูกใส่โกศตั้งเป็นอนุสรณ์สถานเล็ก ๆ ตามมุมทั้ง 4 ของประเทศเพื่อให้ประชาชนได้เดินทางมาแสดงความเคารพได้ทั่วถึง แต่ทางรัฐบาลกลับเลือกที่จะเก็บร่างของโฮจิมินห์ไว้ในสุสานโฮจิมินห์ที่มีขนาดใหญ่ ณ จัตุรัสบาติงห์ เมืองหลวงกรุงฮานอย

3.1.1 โฮจิมินห์กับพื้นที่สาธารณะ

พื้นที่สาธารณะเกี่ยวกับโฮจิมินห์มีอยู่ด้วยกัน 2 แห่ง คือ กรุงฮานอยและนครโฮจิมินห์ โดยทางรัฐบาลได้จัดการพื้นที่สาธารณะของทั้งสองเมืองแตกต่างกันออกไป ในส่วนของกรุงฮานอยแหล่งความทรงจำจะรวบรวมไว้ที่จัตุรัสบาติงห์ โดยมีนัยยะสำคัญทางการเมืองคือเป็นสถานที่ที่ประกาศเอกราช ส่วนทางด้านนครโฮจิมินห์นั้นก็มีแหล่งความทรงจำที่โดดเด่นเพียง 2 แห่ง คือ พิพิธภัณฑสถานโฮจิมินห์และรูปปั้นของโฮจิมินห์ (ดิษยา ดิษยสุด, หน้า 9)

ในเรื่องเล่าของแต่ละสถานที่ที่ปรากฏนั้นได้มีการคัดเลือกเหตุการณ์บางช่วงของโฮจิมินห์ไว้แล้ว โดยแต่ละสถานที่จะมีความซับซ้อนของเรื่องราวที่แตกต่างกันไป แต่สิ่งเดียวที่เหมือนกันคือมุ่งเน้นในการนำเสนอถึงความดีงามของโฮจิมินห์ที่เหนือคนธรรมดา ได้สร้างภาพลักษณ์ที่มีอิทธิพลและสอดคล้องกับวัฒนธรรมของเวียดนามคือแนวคิดขงจื้อ

3.1.2 โฮจิมินห์กับบทสัมภาษณ์กับชาวเวียดนาม

จากการสัมภาษณ์ชาวเวียดนาม พบว่าเมื่อการกล่าวถึงโฮจิมินห์สิ่งแรกที่พวกเขานึกถึงคืออะไร

My Trinh ได้กล่าวไว้ว่า “วีรกรรมการกอบกู้เอกราช โฮจิมินห์คือบุคคลสำคัญที่สุดในเวียดนาม เพราะเขาช่วยให้เวียดนามได้อิสระภาพ”

ส่วน Chau Tran กล่าวว่า “ถึงฉันจะไม่ชอบพรรคเท่าไร แต่ก็ยอมรับว่าโฮจิมินห์คือคนที่ทำให้เวียดนามเป็นอิสระจากฝรั่งเศส”

จากข้อความข้างต้นจะสังเกตเห็นได้ว่าเมื่อกล่าวถึงโฮจิมินห์ ภาพจำของการเป็นวีรบุรุษกู้ชาติก็จะปรากฏขึ้นมาในความทรงจำของชาวเวียดนามอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะส่วนตัวแล้วจะมีแนวความคิดสนับสนุนพรรคหรือไม่ก็ตาม ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากเรื่องเล่าที่เน้นความสำเร็จของโฮจิมินห์แต่ไม่ได้มีการเล่าถึงความยากลำบากของการช่วยเหลือจากคนอื่น ๆ ระหว่างการต่อสู้เท่าที่ควร และเนื้อหาส่วนใหญ่มักจะให้ความสำคัญของโฮจิมินห์มากที่สุด (ดิษยา ดิษยสุด, หน้า93)

3.1.3 โฮจิมินห์กับการเกิดทุนจากชาวเวียดนามยุคเทพเจ้า

โฮจิมินห์ได้กลายเป็นสัญลักษณ์ของการคงอยู่ เป็นสัญลักษณ์ของการต่อสู้ การเสียสละ และชัยชนะของประชาชนทั้งปวง จากความเฉลียวฉลาด ความสามารถพิเศษในทางการพูดโน้มน้าวจิตใจคน และความเป็นผู้นำทำให้โฮจิมินห์ได้กลายเป็นผู้สร้างประวัติศาสตร์ยุคใหม่ของเวียดนามและของโลกจนในปี 1940-1960

โฮจิมินห์ได้กลายเป็นสัญลักษณ์และผู้นำคนสำคัญในการทำสงครามระหว่างชาติด้วยพัฒนาในทวีปเอเชียกับมหาอำนาจจักรวรรดินิยมของโลกตะวันตกชัยชนะของโฮจิมินห์ได้ทำให้อาณานิคมในแหลมอินโดจีนของฝรั่งเศสต้องล่มสลายและยังทำให้ความเชื่อดั้งเดิมเกี่ยวกับ อำนาจสูงสุดของชนชั้นผิวขาว และความต่ำต้อยด้อยค่าของคนผิวสี ที่ไม่ว่าจะเป็นผิวเหลือง น้ำตาล หรือ ดำ ต้องถูกลบล้างออกไป ความสำเร็จของโฮจิมินห์ในสงครามต่อต้านลัทธิอาณานิคมนี้ได้มีอิทธิพลมากในประเทศตะวันตกและประเทศด้อยพัฒนาทั้งหลาย ด้วยความที่น้อยคนนักจะรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาในชีวิตของเขา โฮจิมินห์แสดงให้เห็นว่าเขาไม่ต้องการให้คนอื่นมานับถือเขาอย่างมกมายในการสร้างอำนาจและอิทธิพลในตัวของเขาจึงกลายเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้คนนับถือเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ไปโดยปริยาย

3.1.4 โฮจิมินห์กับชาวพุทธในจังหวัดง่ดิ่ง

จากบทสัมภาษณ์จาก แม่ชี ตี้กเดี่ยว เนียม ได้กล่าวถึงว่า จากการปฏิบัติตามคำสอนของโฮจิมินห์จนกระทั่งได้มีการพบกับโฮจิมินห์ตอนเริ่มต้นการปฏิวัติในเดือนสิงหาคม โฮจิมินห์ได้แสดงให้เห็นว่า ตัวเขาได้มีความสนใจในพระพุทธศาสนาในประเทศและได้มีการเขียนจดหมายถึงชาวพุทธทั่วประเทศว่า “เมื่อประเทศมีเอกราชเท่านั้น พุทธศาสนาจึงจะเจริญ จุดหมายบั้นปลายของพระพุทธเจ้าก็คือการช่วยให้พ้นทุกข์ เพื่อที่จะช่วยให้ประชาชนพ้นจาก ทะเลแห่งความทุกข์ทรมาน ท่านได้อุทิศชีวิตต่อสู้กับจิตใจที่ชั่วร้าย ปัจจุบัน ประชาชนของเราสามัคคีกัน และ เสียสละทุกอย่างแม้กระทั่งเลือดเนื้อ เพื่อดำเนินการต่อสู้จนถึงที่สุด เพื่อกอบกู้ประเทศชาติและประชาชน และเพื่อ

รักษาเอกราชปิตุภูมิ และเพื่อให้บรรลุการรวมประเทศเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในสงครามต่อต้านเพื่อชาติ ผู้ที่เลื่อมใสในพุทธศาสนาได้ให้ส่วนช่วยเหลือที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง” (วินัย อุดมคุณ, หน้า204) คำพูดเหล่านี้ทำให้ชาวพุทธในจังหวัดเง่ดินท์เข้าใจดียิ่งขึ้น เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเอกราชและเสรีภาพของประเทศ กับการดำรงอยู่และความเจริญก้าวหน้าในพุทธศาสนา โฮจิมินห์ได้เรียกร้องให้สามัคคีกันและต่อสู้เพื่อปกป้องประเทศชาติ ความรู้สึกของโฮจิมินห์และคำพูดธรรมดาที่เข้าใจง่าย ทำให้พุทธศาสนิกชนมีความประทับใจและได้ปฏิบัติตามคำสอนของโฮจิมินห์และได้ถือเอาคำสอนที่ว่าให้ขยันหมั่นเพียร ประหยัด ซื่อสัตย์ และมีจิตใจที่เห็นแก่ประชาชน และถือเอาคำสอนของพระพุทธเจ้าที่สอนให้ทำดีละเว้นความชั่ว เป็นหลักชี้้นำในการใช้ชีวิตประจำวันของชาวพุทธในจังหวัดเง่ดินท์ โฮจิมินห์และพรรคได้สร้างเงื่อนไขและออกรัฐบัญญัติ ในการส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนาและในการปฏิบัติศาสนกิจโดยอิสระ

3.1.5 โฮจิมินห์กับการปลดปล่อยชาวแคทอลิก

โฮจิมินห์ถือกำเนิดที่จังหวัดเง่ดินท์ ดังนั้นโฮจิมินห์จึงเห็นได้ว่าคนในท้องถิ่นทั้งที่เคร่งในศาสนาและไม่เคร่งในศาสนาถูกกดขี่ทั้งทางกายและใจอย่างไร ยิ่งไปกว่านั้นชาวแคทอลิกยังถูกกดขี่ทางศาสนาด้วย ดังนั้นโฮจิมินห์จึงหาทางกอบกู้ประเทศชาติ และจัดตั้งขบวนการเวียดมินท์ขึ้นเป็นกองหน้า เพื่อสามัคคีประชาชนทุกชนชั้นทั้งที่เคร่งศาสนา และไม่เคร่งศาสนา เพื่อทำการปลดปล่อยชาติจนได้รับชัยชนะ ขบวนการปฏิวัติและจัดตั้งนำโดยโฮจิมินห์ได้ทำการปลดปล่อยชาวแคทอลิกอย่างสมบูรณ์ ทั้งทางการเมืองและทางศาสนา ปัจจุบันศาสนิกายโรมันแคทอลิกของเวียดนามได้ก้าวหน้าขึ้นเป็นองค์กรจัดตั้งทางศาสนาสมบูรณ์แล้ว โดยมีสภาพปกครองและพระราชอาณา และมีความเสมอภาคกับองค์การแคทอลิกอื่น ๆ โฮจิมินห์ยืนยันอย่างหนักแน่นในคำประกาศเอกราชเดือนกันยายน 1945 ว่า “คนเรามีสิทธิ์ที่จะมีเอกราช เสรีภาพ และความเสมอภาค” (วินัย อุดมคุณ, หน้า213)

3.1.6 โฮจิมินห์กับการป้องกันสิทธิในการนับถือศาสนา

หลังจากโฮจิมินห์ได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีสาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนามไม่นาน โฮจิมินห์และสภาแห่งชาติได้ประกาศใช้กฎหมายรัฐธรรมนูญปี 1946 ที่ระบุว่า “ทุกคนมีสิทธิ์ที่จะนับถือหรือไม่นับถือศาสนาก็ได้” และในปี 1955 เขาก็ได้ออกกฎหมายศาสนา ซึ่งมาตรา 15 ระบุว่า “เสรีภาพที่จะเชื่อถือและเสรีภาพที่จะสักการบูชา เป็นสิทธิของประชาชน รัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยต้องเคารพสิทธินั้น และช่วยเหลือประชาชนเพื่อใช้สิทธิดังกล่าว” ในรัฐธรรมนูญปี 1946 และ 1955 ไม่เพียงประกันสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการเชื่อถือเท่านั้น แต่ยังประกันความเสมอภาคในบรรดาศาสนาต่าง ๆ ด้วย กฎหมายเหล่านี้ได้ขจัดความมีอคติและการแบ่งแยกระหว่างผู้ที่เคร่งและไม่เคร่งศาสนา ที่นั่นกล่าวอานานิคมมาโปรยไว้ ได้เสริมสร้างเอกราชให้เข้มแข็งและได้ประกันฐานะและรักษาข้อผูกพันของประชาชนที่นับถือศาสนาทั้งหมดในชุมชนแห่งชาติ

3.1.7 โฮจิมินห์กับชาวเวียดนามอพยพ

เมื่อสาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนามได้ก่อตั้งขึ้นในเดือนกันยายนปี 1945 โฮจิมินห์ได้กลายเป็นสัญลักษณ์ของชาติและสัญลักษณ์ของอิสรภาพในเวียดนาม พื้นฐานความรักชาติของคนใน

ประเทศ ความต้องการออกมาจากสภาพความเป็นอยู่ที่ย่ำแย่ ความมูมนานะของเวียดนามห์ รวมถึงความตั้งใจของโฮจิมินห์ที่จะนำพาประเทศไปสู่อิสรภาพจากภายใต้อาณานิคมของฝรั่งเศส อีกทั้งบุคลิกภาพส่วนตัวของโฮจิมินห์ สิ่งทีกล่าวมานี้เองนำไปสู่ความนับถือในตัวโฮจิมินห์ เช่นเดียวกับชาวเวียดนามที่อพยพมาอยู่ในไทย ความเคารพนับถือในตัวโฮจิมินห์เกิดจากแนวคิดความรักชาติและความพยายามอย่างไม่ลดละขององค์กรของเขาในการสร้างฐานการปฏิวัติในไทย นอกจากนี้ตำนานของโฮจิมินห์ยังถูกแต่งเติมด้วยความไม่ชัดเจนของสิ่งที่เขาทำขณะอยู่ในสยาม

ในช่วงแรกของการก่อตั้งประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนาม ภาพลักษณ์ของโฮจิมินห์ได้ถูกทำให้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์และเป็นหนึ่งเดียวกับชาติ โดยเฉพาะหลังจากที่พวกเขาได้รับรู้ว่าผู้นำของประเทศคือ เหง่าจิ้น ที่พวกเขารู้จัก เป็นชื่อในช่วงที่โฮจิมินห์เคลื่อนไหวอยู่ในสยาม คนเวียดนามอพยพร้อยละ 95 เป็นกลุ่มที่นิยมเวียดนามห์หรืออยู่ใต้อิทธิพลของเวียดนามห์ ซึ่งความรู้สึกเหล่านี้ไม่ได้เป็นผลมาจากแนวคิดมาร์กซิสต์-เลนิน แต่มาจากความประทับใจใน อิสรภาพของชาติและโฮจิมินห์ นอกจากนี้ยังมีการเคารพบูชาโฮจิมินห์ตามรูปแบบวัฒนธรรมการบูชาบรรพบุรุษเวียดนาม ในครอบครัวชาวเวียดนามอพยพโดยทั่วไป แม้จะเป็นครอบครัวที่อยู่ในเขตการเคลื่อนไหวปฏิวัติเวียดนามไปไม่ถึง แต่แทบทุกบ้านก็จะมีรูปของโฮจิมินห์แขวนไว้ คำสอนของโฮจิมินห์ก็มักจะถูกยกขึ้นมาเพื่อสั่งสอนลูกหลานในครอบครัวให้มีความประพฤติดี รวมถึงการกล่าวชมเชยด้วยคำว่า เป็นเด็กดีของลุงโฮ

จากความทรงจำของสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์สากลที่ประจำอยู่ในไทย รูปภาพของโฮจิมินห์ได้ถูกแขวนอยู่ในบ้านของครอบครัวคนเวียดนามอพยพแทบทุกบ้าน เมื่อครอบครัวชาวเวียดนามอพยพถูกบังคับให้ย้ายไปอยู่ใน 5 จังหวัด ประกอบด้วย หนองคาย สกลนคร นครพนม อุบลราชธานี และปราจีนบุรี ภายใต้นโยบายกักกันผู้อพยพของไทย พวกเขาได้ขอให้ข้าราชการไทยวางรูปโฮจิมินห์ไว้บนหลังการอย่างระมัดระวัง แยกออกจากเครื่องใช้ในบ้านอย่างอื่น สำหรับผู้ที่จำเป็นต้องเดินทำนั้นก็จะแบกของไว้บนบ่าแล้วเอารูปโฮจิมินห์ไว้บนสุด ถึงแม้ว่าในการอพยพนั้นชาวเวียดนามอาจจะต้องทิ้งข้าวของบางอย่างไว้ข้างหลัง แต่รูปโฮจิมินห์นั้นเป็นสิ่งที่ทิ้งไว้ไม่ได้โดยเด็ดขาด ในวันครบรอบวันคล้ายวันเกิดของโฮจิมินห์คนเวียดนามทั้งที่นับถือศาสนาพุทธและศาสนาคริสต์ต่างก็อธิษฐานให้โฮจิมินห์มีอายุยืน

เมื่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับเวียดนามย่ำแย่ลงจากนโยบายต่อต้านคอมมิวนิสต์ของไทย รัฐบาลไทยก็ได้สั่งห้ามไม่ให้แขวนรูปภาพของโฮจิมินห์ในบ้าน ชาวเวียดนามได้ดัดแปลงรูปของโฮจิมินห์เป็นแท่นบูชาบรรพบุรุษ หรือตั้งเป็นหิ้งพระตามแบบความเชื่อของไทย เมื่อตำรวจขอให้เอาแท่นบูชาออก ชาวเวียดนามอพยพก็ได้จุดธูปและอ้อนวอนต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้ปกป้องแท่นบูชา ในบางพื้นที่ชาวเวียดนามอพยพถึงกับสร้างเรื่อง อาถรรพ์ เพื่อปกป้องแท่นบูชาจากตำรวจไทยที่ต้องการรื้อถอนแท่นบูชาออกไป

ในทำนองเดียวกัน เจ้าหน้าที่ของไทยได้ห้ามเกี่ยวกับการเฉลิมฉลองวันเกิดของโฮจิมินห์ในไทย ในช่วงที่โฮจิมินห์ได้ถึงแก่การอสัญกรรมได้มีการจัดงานศพและงานไว้อาลัย แบ่งเป็นสามระดับ

ด้วยกัน เช่น ในครอบครัวของชาวเวียดนามอพยพที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านและบริเวณวัดญวนที่มีคนเวียดนามอพยพกระจุกตัวอยู่ได้มีการจัดงานไว้อาลัย 7 วัน โดยชาวเวียดนามอพยพได้ตั้งแท่นบูชาในวัดเชียวพระมามากกว่า 100 รูปและคนไทยที่มาร่วมงานในหลายครอบครัวสมาชิกทุกคนในครอบครัวจะโกนผมเพื่อไว้อาลัยโฮจิมินห์ นอกจากนี้ยังมีการจัดงานพบปะกันเพื่ออ่านเจตนารมณ์ของโฮจิมินห์ โดยวัยรุ่นก็ต่างได้เขียนเจตนารมณ์ของตัวเอง เพื่อเป็นการอุทิศให้แก่ บิดาแห่งชาติของเวียดนาม และยังมีการจัดงานประเพณีสานต่อเจตนารมณ์ของโฮจิมินห์ เช่น การใช้ชีวิตแบบโฮจิมินห์การอุทิศตนเองให้แก่ประเทศเวียดนาม เป็นต้น

3.1.8 โฮจิมินห์กับประเพณีประดิษฐ์แท่นบูชาปิตุภูมิ

การบูชาแท่นบูชาปิตุภูมิของเวียดนามนั้นถือว่าเป็นประเพณีประดิษฐ์ที่เกิดขึ้นใหม่ เป็นปฏิบัติการเชิงประเพณีที่มีเป้าหมายเพื่อควบคุมสังคมด้วยการเน้นย้ำถึงค่านิยมและบรรทัดฐานบางอย่างซ้ำแล้วซ้ำเล่าจนกระทั่งคนในสังคมเกิดการยอมรับไปโดยปริยายและมีลักษณะของพิธีกรรมด้วยการนำอดีตมาอ้างอิงซ้ำ ๆ

เดวิด มาร์ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์เวียดนามตั้งข้อสังเกตว่า แท่นบูชาปิตุภูมิในฐานะพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ของความเป็นชาติได้ปรากฏให้เห็นในหลายพื้นที่ของกรุงฮานอยตั้งแต่ช่วงปฏิวัติเดือนสิงหาคม ปี 1945 เป็นต้นมา (สุริยา คำหวาน, หน้า126) แท่นบูชาปิตุภูมิเป็นการนำประเพณีดั้งเดิมที่เกี่ยวกับการเคารพบูชาบรรพบุรุษมาประยุกต์ใช้โดยเป้าหมายหลักของการทำแท่นบูชาปิตุภูมิคือการปลุกเร้าชาวเวียดนามให้เกิดความรักชาติ

โดยในประเทศไทยก็ได้มีแท่นบูชาปิตุภูมิเกิดขึ้นจากชาวเวียดนามที่อพยพได้เริ่มจัดทำขึ้นในช่วง เดือนตุลาคม ปี 1944 ในช่วงเวลานั้นขบวนการเวียดนามที่ได้ออกเอกสารมายังแกนนำองค์กรชาตินิยมของเกี้ยวบ่าวในเมืองไทย มีเนื้อหาเชิญชวนให้บรรดาแกนนำขบวนการชาตินิยมของเกี้ยวบ่าวไทยเข้าร่วมการประชุมในเวียดนามและได้ปรากฏถ้อยคำของการกล่าวคำสาบาน ต่อหน้าแท่นบูชาปิตุภูมิว่าจะทุ่มเทจิตวิญญาณและสรรพกำลังที่มีอยู่เพื่อนำพาบ้านเมืองไปสู่การเป็นชาติเอกราช เพื่อความผาสุกเอกราช และเสรีภาพสืบไป

กิจกรรมเชิงประเพณีและความเชื่อทางศาสนากลายเป็นเครื่องมือสำคัญที่ถูกใช้ในการต่อสู้เชิงอุดมการณ์ ในเมืองไทยได้มีการรณรงค์ให้มีการจัดตั้งแท่นบูชาปิตุภูมิซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญคือ รูปภาพของโฮจิมินห์ที่ถูกกำหนดให้ประดับบริเวณพื้นที่ศูนย์กลางของแท่นบูชา นอกจากนั้นยังได้มีการประดับคำขวัญที่มีนัยของการเรียกร้องให้เกี้ยวบ่าวในไทย คำนึงถึงแผ่นดินตนเองและเคารพผู้นำสูงสุดของชาติ (โฮจิมินห์) เช่น “ปิตุภูมิเหนือสิ่งอื่นใด” “โฮจิมินห์จงเจริญ” ในบางกรณีได้อ้างถึงความศักดิ์สิทธิ์ของแท่นบูชาปิตุภูมิว่าถ้าผู้ใดไม่เคารพ ทำลาย หรือละเมิดแท่นบูชา ก็อาจประสบเคราะห์กรรมจากแท่นบูชาก็เป็นได้

จากเอกสารเรียงเรียงโดยแกนนำขบวนการชาตินิยมของชาวเวียดนามในเมืองไทย ระบุว่า เพื่อเน้นย้ำให้ครอบครัวชาวเวียดนามได้ประดับตกแต่งแท่นบูชาไว้เพื่อความเป็นศิริมงคลและสร้างค่านิยมให้อุปมารูปภาพโฮจิมินห์ประหนึ่งเป็นเทพเจ้าที่ยังคงดำเนินชีวิตอยู่บนโลกมนุษย์ กล่าวอีกนัย

หนึ่งว่า แทนบูชาบรรพบุรุษตามธรรมเนียมเวียดนามได้ถูกนำมาใช้เพื่อสร้างความศักดิ์สิทธิ์ให้แก่ประเทศชาติและการยกย่องโฮจิมินห์ไว้ในฐานะผู้นำสูงสุดของชาติ โดยพื้นที่แทนบูชาปิตุภูมิได้กลายเป็นพื้นที่ในการสร้างความหมายและความทรงจำเนื่องในวาระสำคัญของชาติ ไม่ว่าจะเป็น วันเกิดของโฮจิมินห์ วันชาติเวียดนาม แม้กระทั่งวันขึ้นปีใหม่ ประเพณีของชาวเวียดนามล้วนสัมพันธ์กับแทนบูชาปิตุภูมิ

โดยในวันเกิดโฮจิมินห์จะมีการกล่าวคำอวยพรต่อหน้าแทนบูชา เช่น “พวกเราขอให้ลุงโฮมีสุขภาพที่แข็งแรงเพื่อเป็นเสาหลักในการนำพาชาติบ้านเมืองต่อต้านศัตรูและพัฒนาสู่ความรุ่งเรือง”

3.1.10 โฮจิมินห์กับทฤษฎีมาร์ก-เลนิน และลัทธิขงจื้อ

ระหว่างที่โฮจิมินห์ได้ศึกษาอยู่ที่ประเทศรัสเซียนั้น โฮจิมินห์ได้ทำการศึกษาทฤษฎีของมาร์กซิสต์-เลนิน โฮจิมินห์ได้พูดถึงตัวเองไว้ในหนังสือ หนทางที่นำข้าพเจ้าไปสู่ลัทธิเลนินว่า “เริ่มแรกข้าพเจ้าเป็นเพียงผู้รักชาติธรรมดาเท่านั้น ที่ทำให้ข้าพเจ้ากลายเป็นผู้ศรัทธาในลัทธิมาร์กซิสต์-เลนิน และสากลที่สามได้ก็ด้วยการศึกษาเรียนรู้และพัฒนาการต่อสู้ที่ละขั้นที่ประสานทฤษฎีมาร์กซิสต์-เลนิน ด้วยการปฏิบัติที่ละเล็กละน้อย ทำให้ข้าพเจ้าเข้าใจและมั่นใจว่า สังคมนิยมและคอมมิวนิสต์เท่านั้นที่จะปลดปล่อยประชากรที่ถูกกดขี่และกอบกู้ชีวิตผู้คนในโลกให้รอดพ้นจากความเป็นทาสได้” โดยที่แรงบันดาลใจนี้โฮจิมินห์ได้รับมาจากงานเขียนของเลนิน ที่กล่าวไว้ว่าสงครามเป็นการต่อสู้เพื่อล่าอาณานิคมตั้งแต่ลัทธิจักรวรรดินิยมเริ่มขึ้น นั่นก็คือวาระสุดท้ายของทุนนิยม ที่โฮจิมินห์ได้เลือกทฤษฎีนี้เนื่องจากสภาพสังคมของรัสเซียในช่วงการปฏิวัตินั้นมีความคล้ายคลึงกับสภาพสังคมในเวียดนาม ได้นำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในเวียดนามซึ่งแนวคิดนี้โฮจิมินห์ได้นำมาใช้ให้เห็นอย่างชัดเจนคือกลุ่มขบวนการแห่งชาติเวียดนาม ขบวนการเวียดมินห์ และการก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม การที่โฮจิมินห์นำลัทธิมาร์กซิสต์-เลนินมาใช้ในการรวบรวมสมาชิกของขบวนการ เนื่องจากลัทธินี้มีหลักคำสอนคล้ายคลึงกับคำสอนและหลักปฏิบัติของลัทธิขงจื้อ จึงง่ายต่อการทำความเข้าใจในแนวคิดนี้ที่จะใช้ในการปฏิวัติและยังเป็นการดึงมวลชนจากลัทธิขงจื้อมาเข้าร่วมขบวนการได้ง่าย

3.2 ศึกษากระบวนการหรือปัจจัยใดที่ทำให้เกิดการสร้างวีรบุรุษ

ความทรงจำต่าง ๆ เกี่ยวกับโฮจิมินห์ได้ถูกถ่ายทอดผ่านวิธีการต่าง ๆ มากมาย ทั้ง ภาพยนตร์ นิยาย แบบเรียนตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด นิทรรศการในพิพิธภัณฑ์และพิธีต่าง ๆ อีกทั้งพรรคยังใช้วิธีการกระตุ้นโดยให้กลุ่มคอมมิวนิสต์เก่าออกมาบอกเล่าผ่านการเขียนบันทึก เพราะในเวียดนามที่ปกครองด้วยระบอบคอมมิวนิสต์นั้นทำให้รัฐมีอำนาจในการกำกับดูแลและควบคุมพื้นที่สาธารณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพิพิธภัณฑ์ทั้งหมดในประเทศ ดังนั้นสิ่งที่นำเสนอผ่านพื้นที่เหล่านี้ล้วนเป็นภาพสะท้อนแนวคิดของรัฐทั้งสิ้น รัฐใช้พื้นที่สาธารณะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการควบคุมทิศทางของความทรงจำร่วมในสังคมให้เป็นไปตามแนวทางที่รัฐต้องการผ่านการบรรจุเรื่องเล่าเกี่ยวกับโฮจิมินห์ลงไปในพื้นที่นั้น ๆ โดยรัฐได้สร้างชุดความทรงจำร่วมเกี่ยวกับโฮจิมินห์ไว้และได้นำเสนอช่องทางต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อตอกย้ำให้คนในสังคมมีความเข้าใจตรงกัน ดังนั้นเมื่อรัฐสร้างเรื่องเล่าของโฮจิมินห์

ไว้แล้ว ผู้คนจึงสามารถเข้าใจภาพแทนต่าง ๆ ที่ปรากฏขึ้นในพิพิธภัณฑสถานได้ง่ายและไม่เกิดการสื่อสารที่คลาดเคลื่อนไปจากความตั้งใจของรัฐ

3.2.1 โอลิมินท์กับพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม

พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามพยายามใช้ภาพลักษณ์ของโอลิมินท์ในการสร้างแรงบันดาลใจสนับสนุนจากพื้นที่สาธารณะเพื่อความชอบธรรมทางการเมืองของผู้สืบทอดอำนาจและพรรค ด้วยการนำเสนอโอลิมินท์ให้ปรากฏทั่วทุกพื้นที่ไม่ว่าจะเป็น ธนบัตร แสตมป์ กำแพง และอาคารสถานที่ทุกแห่งในเวียดนาม รวมถึงการนำเสนอเรื่องราวชีวิต แนวคิด แนวทางปฏิบัติของโอลิมินท์ผ่านการตีพิมพ์หนังสือจำนวนมาก และพยายามทำให้โอลิมินท์เป็นสัญลักษณ์ของผู้นำทางชีวิตแก่ประชาชนเวียดนามทุกคน นอกจากนี้ในทุกปีของวันคล้ายวันเกิดโอลิมินท์จะมีผู้นำคนสำคัญของพรรคได้ออกมาเล่าถึงความทรงจำของพวกเขาที่มีกับโอลิมินท์ให้ประชาชนได้รับรู้โดยทั่วกัน (ดิชยา ดิษยสุด, หน้า8)

3.2.2 โอลิมินท์กับเรื่องเล่าผ่านสาธารณะชน

เรื่องเล่าของโอลิมินท์ล้วนเป็นการคัดสรรและเรียบเรียงเรื่องราวในอดีตอย่างตั้งใจโดยรัฐ ซึ่งได้มีการตัดทอนเรื่องราวบางส่วนออกเพื่อให้เรื่องเล่านั้นสมบูรณ์และสามารถสื่อสารสร้างความเข้าใจของผู้รับสารนั้นเป็นไปตามต้องการ โดยในส่วนที่กล่าวถึงครอบครัวนั้นจะเน้นนำเสนอว่าพื้นฐานของครอบครัวโอลิมินท์นั้นมีความตระหนักรู้ถึงปัญหาของสังคมและมีแนวคิดต่อต้านประเทศอาณานิคมที่เข้ามารุกรานในประเทศเป็นทุนเดิม ทำให้ชี้ให้เห็นว่าการปลูกฝังของครอบครัวโอลิมินท์นั้นได้ทำให้โอลิมินท์ซึมซับความรักชาติ ซึ่งเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญทำให้เขาอกบฏเอกราชให้แก่ประเทศ สิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้รับสารรู้สึกได้ว่าโอลิมินท์เป็นบุคคลพิเศษเกิดมาเพื่อกู้ชาติโดยเฉพาะ เพราะมีเหตุการณ์ทำให้โอลิมินท์เชื่อมโยงกับความรักชาติมาตั้งแต่เด็ก

ในช่วงที่โอลิมินท์ได้ออกเดินทางไปแสวงหาความรู้ในการปฏิวัตินั้น ก็ได้ยกเรื่องราวว่า ก่อนที่โอลิมินท์จะตัดสินใจใช้แนวทางคอมมิวนิสต์นั้นเขาได้เดินทางไปเรียนรู้อุดมการณ์ของหลายประเทศหลายแบบมาแล้ว และสุดท้ายเขาได้เลือกทฤษฎีมาร์ก-เลนิน สำหรับใช้ในการปฏิวัติเอกราชของประเทศ เป็นการย้ำให้เห็นว่าอุดมการณ์ของคอมมิวนิสต์นั้นเป็นอุดมการณ์ที่เหมาะสมที่สุดสำหรับเวียดนาม เพราะโอลิมินท์ได้ใช้เวลาเรียนรู้อย่างยาวนานก่อนที่จะเลือกอุดมการณ์นี้ ซึ่งการเน้นนำเสนอเหตุการณ์ในช่วงนี้เป็นประโยชน์ในการรักษาความชอบธรรมทางการเมืองของพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามเป็นการตอกย้ำอุดมการณ์ทางการเมืองแก่ประชาชน

3.2.3 โอลิมินท์กับทฤษฎีผู้นำเปี่ยมด้วยบารมี

ลักษณะของการเป็นผู้นำเปี่ยมด้วยบารมีที่ตืออย่างหนึ่งที่นอกจากจะได้แยกบุคคลที่เป็นผู้นำนั้นออกจากความเป็นคนธรรมดาแล้ว ยังได้ทำให้ผู้นั้นเป็นบุคคลที่ประกอบไปด้วยคุณสมบัติและบารมีที่โดดเด่นไม่มีใครเสมอเหมือน โอลิมินท์แม้ว่าจะถูกกล่าวว่าเป็นคอมมิวนิสต์ชั้นนำและเป็นนักชาตินิยมหัวรุนแรง ถ้าจะดูบทบาทในฐานะตัวผู้นำในการทำลายระบอบจักรวรรดินิยมของฝรั่งเศสหรือเป็นผู้นำในการต่อสู้กับจักรวรรดิสหรัฐอเมริกาเพื่อที่จะเข้าร่วมเวียดนามเจ้าเป็นอันหนึ่งอัน

เดียวกัน โฮจิมินห์นับได้ว่าเป็นผู้นำที่สมควรได้รับการกล่าวขวัญถึงในฐานะ ผู้นำเปี่ยมด้วยบารมี โดยมีประเภท กฎเกณฑ์ คุณสมบัติทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติดังนี้

3.2.3.1 ผู้นำที่มีอำนาจขึ้นมาจากกล่มล่างสถาบันเก่าแก่นในสังคม

3.2.3.2 เกิดจากสถานการณ์ที่มีวิกฤตการณ์ทางสังคมอย่างร้ายแรง ผู้นำเปี่ยมด้วยบารมี มักปรากฏขึ้นในเวลาที่สังคมเกิดความต้องการหาที่พึ่งพิง ในทางด้านการเมืองสังคมที่ระส่ำระสายนี้จะทำให้เกิดวิกฤตการณ์ทางด้านความถูกต้องในอำนาจปกครองของผู้นำ สาเหตุเช่นนี้จะทำให้ง่ายต่อการปลุกปั่นและมอมเมาจิตใจได้ดี

3.2.3.3 การปรากฏตัวของผู้นำ ซึ่งก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่เรียกว่า ผู้นำและผู้ตาม โดยผู้นำจะมีโครงการสั้น ๆ ง่าย ๆ มีความหมายชัดเจน มีข้อความเกี่ยวกับค่านิยมและหลักประพจน์ที่แตกต่างออกไปจากหลักปฏิบัติส่วนใหญ่ของสังคมในขณะนั้น

3.2.3.4 ผู้นำจะต้องสามารถใช้อำนาจบารมีของเขาเปลี่ยนแปลงคุณค่าและความเชื่อในสังคมให้สอดคล้องไปกับอุดมการณ์ความเชื่อและโครงการของเขา ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ทางจิตใจเป็นการง่ายที่ผู้นำจะสอดใส่อุดมการณ์ของเขาเข้าไปแทนที่ (กนลา สุขพานิช, หน้า3)

3.2.4 โฮจิมินห์กับสภาวะผู้นำ

ระบบปกครองสังคมนิยมเวียดนามมีสภาวะผู้นำที่ค่อนข้างมีเสถียรภาพและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สภาวะผู้นำดังกล่าวนี้ ส่วนหนึ่งเป็นมรดกของลักษณะการนำของโฮจิมินห์จากภูมิหลังประสบการณ์ส่วนตัวของโฮจิมินห์เอง ตลอดจนการยึดมั่นในหลักอุดมการณ์และความเข้าใจเกี่ยวกับผลประโยชน์ชาติร่วมกัน ลักษณะสำคัญในความเป็นผู้นำของโฮจิมินห์คือ แม้จะมีตำนานส่วนตัวเพื่อเสริมบารมีความเป็นผู้นำ แต่ก็ไม่ได้เสนอตัวผู้นำของเวียดนามในฐานะของ ผู้สร้างปาฏิหาริย์แต่เป็นผู้หนุนสร้างอย่างจริงจังให้ทุกคนมีระบบการตัดสินใจร่วมกัน โฮจิมินห์ต้องการให้บทบาทของตัวเองและของผู้นำคนอื่นมีบทบาทรองลงมาจากพรรค เพื่อเป็นหลักประกันว่าจะไม่มีใครที่มีบทบาทและอำนาจโดดเด่นสุด การลดภาพพจน์ของตัวเองลงเช่นนี้ทำให้โฮจิมินห์กลายเป็นแบบอย่างของผู้นำชนิดที่ไม่มีใครสามารถมาทดแทนได้ (ธีระ นุชเปี่ยม, หน้า44)

3.2.5 โฮจิมินห์กับยุทธวิธีการสู้รบแบบกองโจร

แม้ว่าขบวนการต่าง ๆ ของโฮจิมินห์จะยึดตามหลักทฤษฎีมาร์ก-เลนิน แต่เมื่อโฮจิมินห์ได้มีโอกาสเดินทางไปยังประเทศจีน ทำให้ได้ศึกษาแนวคิดของคอมมิวนิสต์เพิ่มเติมในการมาปรับใช้ในขบวนการต่อสู้เพื่อเรียกร้องเอกราช คือ การรบแบบกองโจร ของ เหมา เจ๋อ ตุง ซึ่งเหมา เจ๋อ ตุงได้เคยใช้ในการปฏิวัติจีนจนประสบความสำเร็จ โฮจิมินห์จึงได้นำแนวทางการรบดังกล่าวมาใช้ ซึ่งทางภูมิศาสตร์ของเวียดนามนั้นเป็นป่าและภูเขา จึงเหมาะสำหรับการรบแบบกองโจรมากกว่าเนื่องจากอาศัยความคุ้นชินในพื้นที่ ความได้เปรียบของภูมิประเทศคอยข่มโจมตีศัตรูเป็นระลอก ตีจุดอ่อนเล็งจุดแข็ง จึงเป็นแนวทางที่ดีและเหมาะสมกว่า เห็นได้จากขบวนการเวียดนามที่นำแนวทางนี้มาใช้จนสามารถต่อสู้เพื่อเรียกร้องเอกราชคืนจากฝรั่งเศสได้สำเร็จ

3.2.6 โหจิมินท์กับลัทธิบูชาตัวบุคคล

ลัทธิบูชาตัวบุคคลคือลักษณะการยกย่อง หรือสรรเสริญตัวผู้นำต่อหน้าสาธารณชนด้วยการกล่าวอ้างถึงความปรีชาสามารถในตัวผู้นำคนนั้น ปรากฏได้ในรัฐสังคมนิยมหลายแห่งที่มีการเชิดชูตัวผู้นำเพื่อดำรงไว้ซึ่งระบอบการปกครองของตน ในการยกย่องตัวบุคคลของพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามนั้นตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์เพื่อหลีกเลี่ยงภาวะเบี่ยงเบนที่จะนำไปสู่ลัทธิบูชาตัวบุคคล โดยในท้ายที่สุดทางพรรคคอมมิวนิสต์ยังคงยืนยันที่จะยกย่องโหจิมินท์ให้อยู่ในสถานะผู้นำสูงสุดแต่เพียงผู้เดียวต่อไป โดยอ้างว่าประชาชนและพรรค จะต้องมีความเชื่อที่ก้าวหน้าซึ่งสามารถเป็นตัวแทนให้แก่ผลประโยชน์และความคิดของประชาชนยืนอยู่แถวหน้าของการต่อสู้ในฐานะผู้นำของปวงชน ดังนั้น “การที่พวกเราให้ความสำคัญต่อบทบาทการนำของประธานโหจิมินท์จึงเป็นสิ่งที่ชอบธรรมแล้ว” (สุรียา คำหว่าน, หน้า 124)

นักวิชาการด้านเวียดนามศึกษาได้เปิดประเด็นการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างลัทธิโหจิมินท์ว่ามีแนวโน้มถูกสร้างขึ้นอย่างรัดกุมภายใต้การริเริ่มของโหจิมินท์ก่อนที่จะถึงแก่อสัญกรรม แม้โหจิมินท์จะมีส่วนร่วมทางการเมืองในบั้นปลายชีวิตค่อนข้างน้อย แต่ว่าภาพลักษณ์ของโหจิมินท์ก็ยังถูกทางรัฐบาลนำมาใช้สร้างลัทธิพิธีที่มีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนอยู่ภายใต้การชี้นำของรัฐบาลท่ามกลางบริบททางการเมืองที่ผันผวนหลังจากการรวมชาติทั้งสองฝั่งของเวียดนาม

มารียา มาเรดา ได้เสนอมุมมองทางด้านมานุษยวิทยาเพื่ออธิบายถึงการสร้างความทรงจำต่อโหจิมินท์ให้กลายเป็นเสาหลักแห่งความทรงจำทางประวัติศาสตร์แห่งชาติ ทางรัฐบาลได้ส่งเสริมการสร้างอนุสรณ์สถานโหจิมินท์ขึ้นในพื้นที่ต่าง ๆ และได้พยายามฉาบเคลือบความทรงจำในการปฏิวัติของโหจิมินท์ลงไปในพื้นที่สำคัญทางประวัติศาสตร์เพื่อสร้างความทรงจำให้แก่ชาวเวียดนามรุ่นใหม่ให้จดจำโหจิมินท์ในฐานะบิดาแห่งชาติ (สุรียา คำหว่าน, หน้า 125)

โดยภายหลังจากการถึงแก่อสัญกรรมโหจิมินท์ได้กลายเป็นสิ่งที่ บรอโซซซีให้คำนิยามในเชิงอุปมาว่า มนุษย์หินอ่อน เพราะรูปปั้นของโหจิมินท์ปรากฏอยู่หลายสถานที่ไม่ใช่แค่เพียงในประเทศเวียดนามเท่านั้นแต่ยังออกไปภายนอกประเทศ สำหรับในประเทศเวียดนามโหจิมินท์ได้กลายเป็นเป้าหมายในการสรรเสริญเชิงศาสนาโดยถูกนำไปผูกโยงกับความเชื่อ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เคารพประจำหมู่บ้าน พระโพธิสัตว์ หรือแม้กระทั่งรูปเคารพในลัทธิกาวต่าย (สุรียา คำหว่าน, หน้า 125) โดยความเชื่อเหล่านี้ล้วนเชื่อมโยงตั้งแต่เรื่องโรคภัยไข้เจ็บยันเรื่องเศรษฐกิจและการเมืองที่เชื่อว่าโหจิมินท์จะสามารถปัดเป่าได้

สำหรับเดวิด จี มาร์ ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างความศรัทธาในตัวโหจิมินท์ไว้ว่า รัฐชาติเวียดนามสมัยใหม่ที่เกิดขึ้นภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มีความจำเป็นที่จะต้องพึ่งพิงอำนาจผู้นำทางการเมืองหรือบารมีของโหจิมินท์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โหจิมินท์มีลักษณะของผู้นำเชิงบารมีที่มีวิสัยทัศน์กว้างและอุทิศตนเพื่อส่วนรวม ภาพลักษณ์ของโหจิมินท์ได้เป็นองค์ประกอบสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการสร้างชาติและการทำสงครามต่อต้านจักรวรรดินิยมตะวันตก โดยความศรัทธาที่ชาวบ้านมีต่อโหจิมินท์จะมีความศรัทธาในลักษณะเลื่อมใสในเชิงศาสนามากกว่าและยังรับรู้ด้วย

ภาพลักษณ์ของบุคคลที่มีความผสมผสานกันระหว่างศีลธรรม อำนาจ และความรอบรู้โลกกว้างอีกด้วย

มีงานที่ชี้ให้เห็นว่าโฮจิมินห์คือองค์ประธานในการสร้างลัทธิบูชาตนเองขึ้นมาได้รับการเสนอโดย ออลกาทรอว์ ที่ได้ศึกษาการก่อตัวของลัทธิโฮจิมินห์ในรูปแบบศาสนการเมือง โดยได้อธิบายว่าบทบาทของโฮจิมินห์ที่มีต่อการสร้างความศักดิ์สิทธิ์แก่ตนเองในฐานะ บิดาแห่งชาติ ที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนทุกครัวเรือนโดยสังเกตได้จากการเลือกใช้คำเรียกเครือญาติที่ใช้สื่อสารกับประชาชนประหนึ่งเป็นครอบครัวเดียวกันด้วยคำว่า ลุงโฮ หรือการเขียนและเผยแพร่อัตชีวประวัติของตนเองผ่านนามปากกาบุคคลอื่น ๆ เช่น รวมเรื่องสั้นโฮจิมินห์ ฉบับภาษาจีนภายใต้นามแฝง เงินเซินเตียน และ ชิวประวัติประธานโฮจิมินห์ ฉบับภาษาเวียดนามที่เผยแพร่ในฝรั่งเศสภายใต้นามแฝงว่า เงินห่งอ๊กแซ็ง เป็นต้น

ซึ่งจากการศึกษาเกี่ยวกับลัทธิบูชาบุคคลภายใต้มนต์ศน์ประเพณีประดิษฐ์ได้เผยให้เห็นว่าโดยทั่วไปลัทธิบูชาบุคคลมักจะมีลักษณะสำคัญอยู่สองประการ

3.2.6.1 การเผยแพร่อุดมการณ์ทางการเมืองเพื่อแทนที่อุดมการณ์ทางศาสนา ภายใต้วิธีคิดดังกล่าวการเฉลิมฉลองประจำปีเนื่องในวาระสำคัญทางศาสนาโดยเฉพาะในประเทศสังคมนิยมได้กลายเป็นหนึ่งในเป้าหมายหลักที่จำต้องถูกลดทอนความสำคัญลงโดยไปให้ความสำคัญกับวาระสำคัญของระบอบใหม่มากยิ่งขึ้น

3.2.6.2 การหยิบเอาอดีตกลับมาใช้เพื่อสร้างประเพณีใหม่

บทที่ 4

สรุป

กระบวนการสร้างวีรบุรุษโฮจิมินห์เกิดจากการที่ทางรัฐบาลพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามได้พยายามผลิตสื่อและบอกเล่าเรื่องราวคุณงามความดีของโฮจิมินห์จนเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของชาวเวียดนาม ด้วยการนำเสนอคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสังคมที่มีอยู่ในตัวโฮจิมินห์ให้ประชาชนได้รับรู้ โดยทางรัฐบาลได้นำบทบาทของโฮจิมินห์มาใช้แสวงหาผลประโยชน์ในทางการเมืองเพื่อเป็นกลไกในการควบคุมชาวเวียดนาม รัฐบาลได้ผลิตภาพลักษณ์อุดมคติเต็มซ้ำ ๆ เป็นการปลูกฝังความคิดให้แก่ประชาชน ผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ และแหล่งความทรงจำร่วมกันจนก่อให้เกิดลัทธิบูชาตัวบุคคลขึ้น จนกลายเป็นความศรัทธาและความเคารพต่อตัวโฮจิมินห์ในรูปแบบสมมติเทพ

โดยเหตุการณ์ในช่วงตลอดชีวิตของโฮจิมินห์ที่รัฐบาลได้นำเสนอได้ผ่านการตัดทอนหรือคัดสรรเรื่องราวนำมาเรียบเรียงใหม่เพื่อให้ประชาชนเข้าใจและมีทัศนคติต่อโฮจิมินห์แบบที่รัฐบาลต้องการ จะเห็นได้ว่าเนื้อหาของเรื่องราวในตัวโฮจิมินห์นั้นค่อนข้างมีความสมบูรณ์แบบเกินมนุษย์ธรรมดาและยังได้พยายามเน้นการนำเสนอถึงหลักการคอมมิวนิสต์ที่ชี้ให้เห็นว่าก่อนที่โฮจิมินห์จะตัดสินใจใช้แนวทางคอมมิวนิสต์นั้น ได้พยายามเรียนรู้อุดมการณ์มาหลายอย่างแล้ว แต่ท้ายที่สุดอุดมการณ์คอมมิวนิสต์นั้นเป็นอุดมการณ์ที่เหมาะสมที่สุดสำหรับประเทศเวียดนาม การที่เน้นนำเสนอเรื่องราวของอุดมการณ์นี้เป็นประโยชน์อย่างมากต่อการรักษาเสถียรภาพทางการเมืองของพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม เป็นการต่อยอดอุดมการณ์ทางการเมืองที่ดีที่สุดและดูไม่ได้บีบบังคับเพราะเป็นการสอดแทรกอุดมการณ์ผ่านเรื่องเล่าในตัวผู้นำที่ประชาชนนับถือ นอกจากการเผยแพร่ผ่านสื่อสาธารณะในรูปแบบต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วนั้นการสร้างประเพณีประดิษฐ์ก็เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ประชาชนเกิดการเคารพบูชาโฮจิมินห์ดุจเทพเจ้าหรือเรียกอีกอย่างได้ว่าลัทธิบูชาโฮจิมินห์ โดยเป้าหมายหลักของประเพณีประดิษฐ์ที่นำตัวโฮจิมินห์เข้ามาเชื่อมโยง คือการผูกประชาชนให้อยู่ภายใต้การชี้นำของทางรัฐบาลเพราะรัฐชาติเวียดนามเกิดขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มีความจำเป็นที่ต้องพึ่งพิงอำนาจและบารมีทางการเมืองของโฮจิมินห์

ผู้วิจัยเห็นว่ากระบวนการสร้างวีรบุรุษโฮจิมินห์ล้วนแล้วเป็นสิ่งที่ทางรัฐบาลพยายามสร้างขึ้นเพื่อให้สามารถควบคุมปัจจัยทางการเมืองของประเทศได้ โดยเรื่องราวที่สร้างขึ้นนั้นล้วนเป็นสิ่งที่รัฐบาลได้คัดกรองเพื่อให้ประชาชนเข้าใจตรงกันและไม่เกิดข้อสงสัย การกระทำเช่นนี้เป็นสิ่งที่ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเนื่องจากกระบวนการสร้างวีรบุรุษที่เชื่อมโยงต่อตัวผู้นำคนใดคนหนึ่งมักเกิดขึ้นในประเทศที่กำลังพัฒนาหรือประเทศที่กำลังเปลี่ยนผ่านยุคสมัยใหม่ ที่ใช้ภาพลักษณ์ของตัวผู้นำในการสร้างแรงบันดาลใจจากสาธารณะเพื่อความชอบธรรมทางการเมืองของผู้สืบทอดอำนาจและพรรคฯ

บรรณานุกรม

หนังสือวารสารและเอกสารตีพิมพ์

- กนลา สุขพานิช เอกแสงสี. (2518, 2 เมษายน). โยจิมินท์กับทฤษฎีผู้นำเปี่ยมด้วยบารมี. วารสาร
สังคมศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 12(2). หน้า 1-25.
- ธีระ นุชเปี่ยม. (2537). เวียดนามหลัง1975.พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดอกหญ้า
- บัณฑิต เวชสาร. (2517). แนวร่วมปลดแอกของโฮจิมินท์.พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพฯ : เจริญวิทยาการ
พิมพ์
- วิทยากร เชียงกุล. (2554). โฮ จิ มินท์ วีรบุรุษของประชาชนที่ถูกกดขี่.พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์สายธาร
- วินัย คุณอุดม. (2535). โฮ จิ มินท์ PRESIDENT HO CHI MINH.พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
ประกายพริก
- วารินทร์ สิ้นสูงสุด และปารวตี วรณจิต. (2546). สารนิพนธ์โฮจิมินท์ นักขับไล่อเมริกันผู้ยิ่งใหญ่.พิมพ์
ครั้งที่2. กรุงเทพฯ : ไฮเฮอร์เพลส
- ศาสวัต วิสุทธิ์ภาษ. (2517). สงครามจรยุทธ์ นายพล โว เหงียน เกียบ.พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์ปฎุชน
- สุนันทา สิงห์เทพ. (2547). พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามกับการสร้างเวียดนามเหนือให้เป็นรัฐสังคมนิยม. สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เสรี น้อยบัวทิพย์. (2539). โฮจิมินท์ เทพเจ้าของชาวเวียดนาม.พิมพ์ครั้งที่1. ปทุมธานี : บริษัท
สกายบุ๊กส์

ข้อมูลจากเว็บไซต์

คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นเอกลักษณ์และลักษณะเด่นของเวียดนาม. ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอาเซียนกรมประชาสัมพันธ์. สืบค้นเมื่อ 13 ตุลาคม 2563, จาก http://www.asean thai.net.php?nid=7707&fbclid=IwAR3ny5srQujfHneFLnPU_SFaf0w74nocPXaqfeAf8zcPP2dgqV4kw6R2b8

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอาเซียน กรมประชาสัมพันธ์. (10 พฤศจิกายน 2560).

ดิษยา ดิษยสุด. (2559). ศึกษาเปรียบเทียบเรื่องเล่าทางการเกี่ยวกับโฮจิมินห์ในพื้นที่สาธารณะกรณีศึกษา : กรุงเทพมหานครและนครโฮจิมินห์. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2563, จาก <http://km-ir.arts.tu.ac.th/s/ir/item/2536>

สัพพัญญ วงศ์ชัย. (2559). สังคมนิยมในเวียดนาม : อุดมการณ์ทางการเมือง. สืบค้นเมื่อ 19 ตุลาคม 2562, จาก <https://www.researchgate.net/project/sangkhmniymweiydn-am-karnthangkarmeuxng-VIETNAM-SOCIALISM-POLITICAL-IDEOLOGY>

สุภลักษณ์ กาญจนขุนดี. (2552, 2 ตุลาคม-ธันวาคม). ลุงโฮ เทพเจ้าที่แสนสามัญ. อ่าน. สืบค้นเมื่อ 13 ตุลาคม 2563, จาก https://readjournal.org/contents/ho/?fbclid=IwAR0Hrbc5VvaW55z7UCNKKRmUj5FMUDDCdG0QUzQEkbVR1Qqe_H5MgAuQl6o

สุริยา คำหว่าน และ ทวีศักดิ์ เผือกสม. (2562, 3 กันยายน). โฮจิมินห์กับสำนึกชาตินิยมทางไกลในชุมชนเกี่ยวบ่าวนครพนม. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม. 9(3). สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2562, จาก <https://www.tcithaijo.org/index.php/np-uj/article/download/10/151535/>

How to Celebrate President Ho Chi Minh's Birthday. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2562, จาก <https://www.vietnamesepod101.com/blog/2019/05/02/ho-chi-minhs-birthday/>